

Plenum

Måndag 6.2.2023 kl. 14.00—17.56

8. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av utlänningslagen och till vissa lagar som har samband med den

Regeringens proposition RP 114/2022 rd

Åtgärdsmotion AM 124/2020 rd

Utskottets betänkande FvUB 37/2022 rd

Första behandlingen

Talman Matti Vanhanen: Ärende 8 på dagordningen presenteras för första behandling. Till grund för behandlingen ligger förvaltningsutskottets betänkande FvUB 37/2022 rd. Nu ska riksdagen besluta om innehållet i lagförslagen. — Allmän debatt, ledamot Rantanen, Mari.

Debatt

15.20 **Mari Rantanen ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esittelen tässä hallintovaliokunnan mietinnön.

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi ulkomaalaislakia ja seitsemää muuta lakia. Keskeisimmät muutosehdotukset kohdistuvat ulkomaalaislain 5 luvun työntekoa ja yrittäjyyttä koskevaan sääntelyyn. Ulkomaalaislakiin ehdotetaan lisättäväksi uudet säännökset työnantajan sertifioinnista. Lisäksi ulkomaalaisen suullista kuulemistä koskevaa sääntelyä ehdotetaan muutettavaksi muun muassa niin, että kuuleminen on jatkossa mahdollista myös etäyhteyttä käyttäen. Ehdotetuilla muutoksilla pyritään muun muassa käsittelyn yhdenmukaistamiseen, vastuiden ja säännösten selkeyttämiseen, päällekkäisyyksien karsimiseen ja läpinäkyvyyden lisäämiseen sekä nykyistä vahvempaan ohjaukseen sähköiseen asiointiin ja automaation hyödyntämiseen hakemusten käsittelyssä. Hallintovaliokunta pitää näitä tavoitteita kannatettavina.

Työperusteista oleskelulupajärjestelmää pyritään esityksen mukaan muuttamaan niin, että se tukee kansainväliseen kasvuun, kilpailukykyyn ja osaajien houkutteluun liittyviä tavoitteita. Hakemusten käsittelyä on tavoitteena nopeuttaa helpottamalla oleskeluluvan hakemista ja lisäämällä sähköistä asiointia. Hallituksen esityksen perusteluista ilmenee, että hallituksen tavoitteena on vähintään kaksinkertaistaa työperäinen maahanmuutto asteittain nykytasosta ja kolminkertaistaa uusien ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden määrä vuoteen 2030 mennessä.

Valiokunta pitää tärkeänä, että lupaprosessiin liittyvillä viranomaisilla on riittävät resurssit. Valiokunta korostaa erityisesti sitä, että työsuojeluviranomaisilla tulee olla riittävät resurssit valvontatehtäviensä hoitamiseen ja työsuojelutarkastusten määrän lisäämiseen. Lisäksi valiokunta pitää tärkeänä, että suojelupoliisilla säilyy tosiasiallinen mahdol-

Punkt i protokollet PR 162/2022 rd

lisuus arvioida oleskeluluvan hakijoiden kansalliselle turvallisuudelle aiheuttama uhkaa kaikissa oleskelulupaprosesseissa, myös niitä muutoin sujuvoitettaessa.

Hallituksen esityksen perustelujen mukaan työnantajan roolia oleskelulupaprosessissa kasvatetaan. Työnantaja esittää kaikkien työntekoa koskevien hakemusten yhteydessä muun muassa keskeiset työehdot ja tiedon ammattialasta, jolla työ tehdään. Pääsääntönä on ehdotuksen mukaan se, että lupaviranomainen saa tiedot työnantajavelvoitteiden hoitamisesta esimerkiksi velvoitteidenhoitoselvityksestä tai muusta viranomaisen tietovarannosta. Niitä tietoja, jotka on mahdollista saada viranomaisrekistereistä, ei ole ehdotuksen mukaan tarpeen pyytää työnantajalta.

Hallintovaliokunta painottaa, että oleskeluluvan hakijan on täytettävä erityistä pätevyyttä, lupaa ja hyväksyttyä terveydentilaa koskevat vaatimukset jatkossakin, eikä ehdotetulla sääntelyllä ole vaikutusta ammattien pätevyysvaatimuksiin tai laillistamista koskeviin prosesseihin. Valiokunta pitää tärkeänä, että Suomeen työn perusteella oleskeluluvan saava ulkomaalainen pystyy työstä saamallaan palkalla turvaamaan toimeentulonsa. Oleskeluluvan myöntämisen edellytyksenä on, että ulkomaalaisen toimeentulo on turvattu ansiotyöstä saatavalla tulolla oleskeluluvan voimassaolon ajan.

Ulkomaalaislakiin ehdotetaan uutta sääntelyä työnantajan sertifiointista. Sertifiointin tarkoituksena on helpottaa paljon ulkomaalaista työvoimaa rekrytoivien yritysten hallinnollista taakkaa. Sertifioitujen työnantajien ei ehdotuksen mukaan tarvitse toimittaa hakemisen yhden yhteydessä selvitettyjä tietoja uudelleen työntekijänsä oleskelulupahakemuksen yhteydessä sertifiointin voimassaoloaikana.

Perustuslakivaliokunnan lausunnosta ilmenee, ettei lakiehdotukseen sisälly lain tasoista perussäännöstä niistä sertifiointin myöntämisen edellytyksistä, joista asetuksella on tarkoitus säätää tarkemmin. Hallintovaliokunta ehdottaa mietinnöstä ilmenevin tavoin ehdotetun ulkomaalaislain 76 §:n 1 momentin täydentämistä sertifiointin edellytyksiä koskavalla perussäännöksellä sekä pykälän 2 momentin asetuksenantovaltuuden täsmentämistä.

Sertifiointin arvioidaan kohdentuvan eniten rekrytoiviin työnantajiin. Vuosien 2018—2020 tilastojen perusteella vähintään 230 työnantajaa täyttäisi esillä olevat sertifiointin kriteerit. Näiden yritysten toimialoja ovat ohjelmistojen suunnittelu ja valmistus, kiinteistöjen siivous, asuin- ja muiden rakennusten rakentaminen, työvoiman vuokraus, vihannesten viljely kasvihuoneessa sekä ravintolatoiminta. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että rakennus-, siivous- ja ravintola-ala ovat ulkomaisen työvoiman hyväksikäytön riskialoja.

Työnantajan sertifiointi voidaan ehdotetun 78 §:n mukaisin edellytyksin peruuttaa. Jos sertifiointi peruutetaan, se voidaan myöntää uudelleen peruuttamispäätöksen perusteena olevista seikoista aikaisintaan kahden tai viiden vuoden kuluttua. Peruuttamispäätöksen perusteena olevan seuraamuksen, päätöksen tai tuomion ei tarvitse sertifiointia peruutettaessa olla lainvoimainen.

Valiokunta pitää tärkeänä, että sertifiointimenettelyn vaikutuksia seurataan ja että sertifiointin piiriin kuuluvien työnantajien joukkoa laajennetaan, mikäli saadut kokemukset ovat myönteisiä. Sertifiointia tulee kuitenkin tarkastella kokonaisuutena niin, että jos säädettävästä sertifiointista aiheutuu esimerkiksi tarpeettoman suuria riskejä työvoiman hyväksikäytön lisääntymiseen, kriteeristöä on voitava tarkistaa.

Valiokunta pitää tärkeänä, että viranomaisilla on riittävät keinot puuttua mahdollisimman nopeasti tilanteisiin, joissa työnantajat tuovat maahan paljon ulkomaisia työntekijöitä mutta eivät todellisuudessa tarjoa heille työtä, ja ehkäistä yritysten käyttämistä kauttakul-

Punkt i protokollet PR 162/2022 rd

kuyrityksenä maahan pääsemiseksi. Valiokunnan asiantuntijakuulemisen mukaan esimerkiksi Uudenmaan alueella on erityisesti rakennus- ja siivousalalla havaintoja siitä, että työperusteisen oleskeluluvan saanut ulkomaalainen työntekijä ei ole aloittanut sovitusti työpaikassa tai on heti työsuhteen alussa lopettanut.

Valiokunta pitää ehdotetun lainsäädännön toimivuuden kannalta välttämättömänä, että viranomaisten tiedonvaihto on sujuvaa. Hallintovaliokunta korostaa, että työperäiseen maahanmuuttoon liittyvän sääntelyn sujuvoittamisen yhteydessä on huolehdittava siitä, ettei samalla tulla helpottaneeksi ulkomaalaisen työvoiman hyväksikäyttöä. Ulkomaisen työvoiman käytön valvonta ja riittävä resursointi työperäisen hyväksikäytön ehkäisyyn ovat tässä keskeisiä tekijöitä. Ehdotettu ulkomaalaisen työnteko-oikeutta koskevan sääntelyn selkeyttäminen helpottaa perustelujen mukaan osaltaan työsuojeluviranomaisten valvontatyötä.

Hallintovaliokunta pitää tärkeänä, että ulkomaisen työvoiman hyväksikäyttöä ehkäistään tehokkaasti eri keinoin. Ulkomaalaisen työvoiman hyväksikäytön torjunta on olennainen osa kestävää, oikeudenmukaista ja kaikkia osapuolia hyödyttävää maahanmuuttopoliitiikkaa. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan työvoiman rekrytointiin ulkomailta, erityisesti kehitysmaista, liittyy merkittävässä määrin niin sanottu kynnysrahan maksaminen. Saadun selvityksen mukaan kynnysrahan maksamista ilmenee käytännössä kaikissa työperäiseen ihmiskauppaan liittyvissä rikostutkinnoissa. Tällaisessa tilanteessa riskit myös muuhun työperäiseen hyväksikäyttöön kasvavat. Hallintovaliokunta katsoo myös, että Suomessa on tarve kiristää rangaistuksia ulkomaista työvoimaa hyväksikäyttävälle työnantajalle.

Hallintovaliokunta puoltaa esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä mietinnöstä ilmenevin huomautuksin ja muutosehdotuksin. Hallintovaliokunta on samassa yhteydessä käsitellyt toimenpidealoitteen 124/2020. Valiokunta esittää, että eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen sisältyvät 3.—5. ja 8. lakiehdotuksen. Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen sisältyvät 1. ja 2. lakiehdotuksen mietinnöstä ilmenevin perustein. Eduskunta hylkää hallituksen esitykseen sisältyvät 6. ja 7. lakiehdotuksen. Eduskunta hylkää toimenpidealoitteen 124/2020. Ja selvytyden vuoksi todettakoon, että siihen, että ehdotetut lait 6 ja 7 valiokunta ehdottaa hylättäväksi, syynä on, että nämä pykälät on kumottu.

Mietintö ei ole yksimielinen, vaan siihen sisältyy perussuomalaisten hylkäysesityksen sisältävä vastalause. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Peltokangas.

15.29 Mauri Peltokangas ps: Arvoisa puhemies! Käsittelyssä on hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi. Tulen tänään lukemaan perussuomalaisten vastalauseen kokonaisuudessaan, tässä puheenvuorossani ja kenties seuraavissa:

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi ulkomaalaislakia, kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä yrityksen sisäisen siirron yhteydessä annettua lakia, kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä kausityöntekijöinä työskentelyä varten annettua lakia, lapsilisälakia, lasten kotihoitoon ja yksityisen hoidon tuesta annettua lakia, erikoissairaanhoidon lakia, kansanterveyslakia ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettua lakia.

Punkt i protokollet PR 162/2022 rd

Esityksen tavoitteena on muuttaa työperusteista oleskelulupajärjestelmää muun muassa siten, että se tukee Suomen tavoitteita osaajien houkuttelun lisäämisessä ja maahanmuuton määrien kasvattamisessa. Esityksen tavoitteena on myös edistää työperusteisten oleskelulupien nopeaa ja sujuvaa käsittelyä. Esityksen mukaan ulkomaalaislain työntekoa ja yrittäjyyttä koskevaa sääntelyä muutettaisiin, minkä lisäksi lakiin lisättäisiin uudet säännökset työnantajan sertifiointista.

Arvoisa puhemies! Esityksen hyödyt ovat kyseenalaisia:

Perussuomalaisten valiokuntaryhmä huomauttaa, että esityksen ehdottamalla tavalla lupaprosessien nopeuttaminen tulee tapahtumaan ulkomaalaisten työntekijöiden hyväksikäytön riskin lisääntymisen hinnalla. Ulkomaisen työvoiman lisääntyessä työperäisen hyväksikäytön määrän voidaan olettaa lisääntyvän, ja siksi nykyisestään ennakkovalvonnasta ei tule luopua. Puutteellinen työehtojen ennakkovalvonta lisää väärinkäytösten riskejä, eikä viranomaisten jälkivalvonta yksin pysty riittävän tehokkaasti torjumaan työntekijöiden hyväksikäyttöä.

Perussuomalaisten valiokuntaryhmä toteaa myös, että Suomen houkuttelevuus kansainvälisten osaajien silmissä on heikko ensisijaisesti syrjäisen sijainnin, alhaisen palkkatason sekä korkean verotuksen vuoksi. Kuvaavaa onkin, ettei Suomi näyttäydy houkuttelevana kohdemaana edes alemman palkkatason EU- tai Eta-maissa. Perussuomalaisten valiokuntaryhmän näkemyksen mukaan työvoiman saatavuuteen liittyviä haasteita tulisikin edellä esitetyistä syistä ratkaista ensisijaisesti muilla tavoin kuin maahanmuuttoa lisäämällä.

Työelämään tulisikin ensisijaisesti saada ne maahanmuuttajataustaiset henkilöt, jotka ovat jo maassa. Suomessa jo olevien maahanmuuttajien työllisyysaste on kantaväestöä huomattavasti heikompi, ja tietyt väestöryhmät korostuvat erityisen heikosti työllistyvinä. Esimerkiksi työ- ja elinkeinoministeriön kotoutumisen osaamiskeskuksen julkaiseman tammikuun 23 työllisyyskatsauksen mukaan Suomessa on yli 48 000 vieraskielistä työttömää työnhakijaa. Vuoden takaisesta määrä on kasvanut usealla tuhannella henkilöllä. Huomattavaa on, että ulkomaisista työttömistä työnhakijoista peräti 22 prosenttia omaa kotoutumisen osaamiskeskuksen tilaston mukaan korkeakoulututkinnon ja 28 prosenttia toisen asteen tutkinnon. Näiden lukujen perusteella Suomessa on osaajapulaa sijaan kohtaantongelma, joka johtuu etenkin asumisperusteisen sosiaaliturvajärjestelmän maahanmuuttajille luomasta heikosta kannustimesta ottaa työtä vastaan. Tästä osoituksena on, että myös työperäisesti Suomeen tulleiden ulkomaalaisten työllisyysaste kääntyy tilastojen mukaan voimakkaaseen laskuun muutaman vuoden maassaolon jälkeen.

Kelan työttömyysturvaetuuksien käytöstä vuonna 2020 tehdyn tutkimusraportin mukaan maahan muuttaneille eli ulkomailla syntyneille ja äidinkielenään muuta kuin suomea puhuville maksettiin Kelan maksamaa työttömyysturvaa merkittävästi enemmän kuin Suomessa syntyneille. Kaikista yli 18-vuotiaista Suomessa syntyneistä työttömyysturvaa sai seitsemän prosenttia ja maahan muuttaneista 26 prosenttia. Lisäksi on syytä huomata, että vieraskielisten osuus on noussut kaikista Kelan työttömyysturvaa saaneista 17 prosentista 27 prosenttiin vuosina 2012—2022. Osuus on moninkertainen suhteessa työikäisen vieraskielisten väestön määrään.

Arvoisa puhemies! Valtiovarainministeriön asiantuntijalausunnosta ilmenee, että vasta noin 2 500 euroa kuukaudessa ansaitsevan yksinasuvan työntekijän nettovaikutus on julkiselle taloudelle positiivinen, kun katsotaan vain maksettua asumistukea ja toimeentulotukea. Tämän kaltaista tulotasoa saavutetaan harvoin suorittavan työn aloilla, joissa maahanmuuttajien määrää halutaan lisätä ja jonne pääosa viime vuosina Suomeen suuntautunees-

Punkt i protokollet PR 162/2022 rd

ta työperäisestä maahanmuutosta on kohdistunut. Esitys tulisi toteutuessaan todennäköisesti lisäämään tilapäisen sosiaaliturvan varassa elävän halpatyövoiman määrää, jonka vaikutus julkiselle taloudelle on negatiivinen. Edellä mainitulla perusteella olisi syytä keskitä ensisijaisesti työllistämään maassa jo olevat ihmiset.

Huomionarvoista on, että Pohjanmaan ELY-keskus asiantuntijanlausunnossaan esitti näkemyksen, jonka mukaan ulkomaalaislaissa tulisi tunnistaa omalla äidinkielellään luku- ja kirjoitustaidottomat henkilöt, joille myönnetään oleskelulupa Suomeen työn perusteella. Työtehtävät eivät välttämättä edellytä työntekijöiltä kielitaitoa, jolloin oleskeluluvan myöntäminen saattaa olla lainsäädännöllisesti katsottuna perusteltua. Näiden henkilöiden lähtökohdat toimia täysivaltaisina suomalaisen yhteiskunnan jäsenenä ovat kuitenkin haasteelliset, kun samanaikaisesti parhaillaan ei ole olemassa lainsäädäntöä, joka edellyttäisi joltain taholta edellä mainittujen henkilöiden kotoutumista tai kielitaitoa edistäviä toimia. Näin ollen olisi perusteltua tunnistaa luku- ja kirjoitustaidottomat työperäiset omana kohderyhmänä lainsäädännön tasolla epätarkoituksenmukaisten hierarkioiden ja riippuvuussuhteiden välttämiseksi rekrytointi- ja työssäolovaiheissa. Esityksen valmistellut työ- ja elinkeinoministeriö katsoi, että kyseessä on tärkeä huomio, vaikka tämän hallituksen esityksen yhteydessä asiaan ei voida antaa ratkaisua lainsäädännön tasolla. Perussuomalaisten valiokuntaryhmän mielestä edellä mainitut havainnot näyttävät ristiriitaisilta suhteessa hallituksen esityksen tavoitteisiin, joiden mukaan esityksellä pyritään vastaamaan osaajapulaan. Perussuomalaiset katsovat, ettei luku- ja kirjoitustaidottomille henkilöille tule myöntää Suomeen työperäisiä oleskelulupia lainkaan. — Kiitos, arvoisa puhemies! Jatkan seuraavassa puheessa.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Mäkynen.

15.37 Jukka Mäkynen ps: Arvoisa herra puhemies! Tämän lakimuutoksen tavoitteena on helpottaa ja muuttaa työperusteista oleskelulupajärjestelmää siten, että Suomi olisi houkutteleva maa osaajille ja koulutetulle työvoimalle. Tavoitteena on siis edistää työperusteisten oleskelulupien nopeaa ja sujuvaa käsittelyä.

Täällä Suomessa ongelmana ovat pitkät käsittelyajat, ja monet työnantajat toivovatkin lyhyempiä käsittelyaikoja, jotta työntekijät pääsisivät nopeammin aloittamaan työt. Yleensä yrityksellä, joka rekrytoi ulkomaalaisen työntekijän, on jo tieto työntekijän osaamisesta ja -taustoista. Pullonkaulana on vain lupaprosessin hitaus. Myös työnantajan sertifiointi olisi apuna lupaprosessien nopeuttamiselle, ja tällä ennakkovalvonnalla vastuulliset yritykset saataisiin nopeamman käsittelyajan piiriin. Näihin asioihin laki varmasti toisi helpotusta.

Mutta sitten on tämä toinen, ikävämpi puoli: laki toisi mukanaan myös ongelmia ja väärinkäytöksen mahdollisuuden. Kun tämä lakimuutos koskee kolmansista maista tulevaa työvoimaa, täytyy miettiä aina motiivit, miksi Suomeen tullaan töihin. Mikä Suomessa on se vetovoimatekijä, joka houkuttelee osaavaa työvoimaa? Onko se alhainen verotus? Onko se meidän kaukainen pohjoinen sijaintimme ja miellyttävän kylmä ilmasto? Onko se alhaiset elinkustannukset ja korkea palkka? Tuskin mikään näistä, vaan ulkomailla tiedetään varsin hyvin meidän avokätisestä asumisperusteisesta sosiaaliturvastamme. Tänne kannattaa tulla millä tahansa palkalla töihin, koska kun kerran on päässyt sisään, on turvallisesti tulonsiirtojen piirissä. Lisäksi: jos lupaprosessia nopeutetaan esityksen ehdottamalla tavalla, on riski, että ulkomaalaista työvoimaa voidaan käyttää hyväksi. Ennakkovalvonnasta ei

Punkt i protokollet PR 162/2022 rd

siis tule luopua, koska viranomaisilla pitää olla keinot valvoa tätä toimintaa. Nyt täytyy myös muistaa, että meillä on tällä hetkellä yli 48 000 — yli 48 000 — vieraskielistä työnhakijaa. Lisäksi on valtava joukko ukrainalaisia, jotka mielellään tekisivät töitä Suomessa. Me emme siis tarvitse lisää maahanmuuttoa emmekä ainakaan matalapalkka-aloille lisää työvoimareserviä. Sitä tässä maassa on jo tarpeeksi.

Arvoisa puhemies! Valtiovarainministeriön asiantuntijalausunnosta ilmenee, että vasta noin 2 500 euroa kuukaudessa ansaitsevan yksin asuvan työntekijän nettovaikutus on julkiselle taloudelle positiivinen. Nyt pitääkin kysyä, haluammeko tällä lakimuutoksella vain edistää Suomelle haitallista maahanmuuttoa, joka kohdistuisi vain matalapalkka-aloille.

Joskus tulee mieleen, onko humanitäärin maahanmuutto saanut uuden nimen ja sitä kutsutaan nyt työperäiseksi maahanmuutoksi. [Mari Rantanen: Se onkin hyvä kysymys!] Kuulostaahan se tietenkin hienommalta, mutta ei anneta nimen hämätä. Hallitus haluaa enemmän kuin kaksinkertaistaa työperäisen maahanmuuton vuosikymmenen loppuun mennessä. Kaikilta ministereiltä ja useilta hallituspuolueen edustajilta kuullaankin jatkuvasti samanlaisia lausuntoja. Onneksi täällä on edes yksi puolue, joka kritisoi näitä tavoitteita. Haluankin muistuttaa, että me perussuomalaiset emme kritisoi työperäistä matalapalkkamaahanmuuttoa huvikseen vaan siksi, että se aiheuttaa kustannuksia meidän veronmaksajille, ja se on julkisen talouden kestävyyskannalta negatiivista. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Rantanen, Mari.

15.42 Mari Rantanen ps: Arvoisa puhemies! Kun tätä lainsäädäntöä ylipäätänsä käsiteltiin hallintovaliokunnassa, niin siellä kyllä asiantuntijalausuntojen ja -kuulemisten perusteella suomalaisesta työperäisestä maahanmuutosta piirtyi varsin karu kuva — siis varsin karu kuva. Sieltä tuotiin esiin, esimerkiksi poliisi nosti sen esiin, kynnysraha, jota käytännössä katsoen heidän mukaansa jokainen kehitysmaista tuleva maksaa. Suomeen pääsee siis 10 000–25 000 euron kynnysrahalla, keskimääräinen summa on noin 15 000 euroa, ja kuvitelkaa nyt: kun olet kehitysmaissa, jos saat tällaisen summan kokoon, niin kyllähän se varsin hyvä diili varmaankin on. Heille siis myydään joko noin kuuden kuukauden työ sopimuksia tai sitten heille myydään muka-työsopimuksia, koska kukaan ei tässä maassa valvo, aloittavatko nämä ihmiset siellä työpaikassa, johon he ovat tulossa, vai eivät. Sama koskee yritystoimintaa, mikä myöskin valiokunnassa kävi ilmi, että kukaan ei valvo sitä, aloittaako se yrittäjä, joka tulee Suomeen yrittäjän oleskeluluvalla. Nyt me olemme vielä enemmän helpottamassa tätä tilannetta. Tämä on aika karua. Ja itse asiassa tässä ammattiliitot, kuten SAK ja Rakennusliitto, lausuiivat myös nimenomaan tästä asiasta, että meillä on nyt jo viitteitä siitä, että meillä pyörii lähestulkoon tällainen ihmiskauppamainen järjestelmä tässä maassa, joten hämmästelen kyllä suuresti, miten voi olla mahdollista, että kaikki muut puolueet kannattavat tätä — siis kannattavat sitä, että helpotetaan ja helpotetaan, kun meillä on jo nyt tällaisia ongelmia.

Sitten tietysti toinen kysymys on se, että kuten täällä viime viikolla kyselytunnilla edustaja Halla-aho osuvasti kuvasi tätä saatavuusharkintaa, se on alun perin tehty suomalaisen duunarin, suomalaisten työmarkkinoiden suojaksi, jotta suomalaisilla olisi mahdollisuus ensinnäkin päästä niihin töihin, mitä täällä maassa aukeaa työpaikkoja, ja toisaalta, että suomalaiset työehdot sekä palkka eivät polkeennu, mutta nythän käytännössä katsoen esimerkiksi koko Uudellamaalla tästä on luovuttu. Ihmettelen kyllä suunnattomasti, että kun

Punkt i protokollet PR 162/2022 rd

meillä on niin kutsuttu työväenpuolue, SDP, pääministeripuolueena, niin silti tehdään sel- laista lainsäädäntöä, että itse asiassa se on omiaan polkemaan suomalaisia työmarkkinoita.

Tähän liittyen on pakko ottaa esiin: Viime päivinä on käyty kovaa kiistaa siitä, että kuu- lemme lähestulkoon kaanonimaiseen tapaan lauseen ”me tarvitsemme työperäistä maahan- muuttoa”. Sitähän ei tarvitse perustella millään lailla — voi vaan sanoa, että me tarvitsem- me työperäistä maahanmuuttoa, ja kaikki huutavat kuorossa iloisesti. Hämmästelen kyllä suunnattomasti, mihin tämä perustuu. Mihin perustuu tämä? Koska tammikuun työllisyys- katsauksessa tässä maassa on suomen-, ruotsin- ja saamenkielisiä työttömiä 211 469, jotka ovat siis työttömiä työnhakijoita, vieraskielisiä työttömiä työnhakijoita meillä oli 48 975, joista toisen asteen tutkinnon on tilaston mukaan suorittanut 28 prosenttia, korkea-asteen heistä oli suorittanut 22 prosenttia, ja kun samalla TEM ilmoittaa, että työpaikkojen määrä laskee ja työttömien määrä kasvaa, niin minä kysyn: mihin perustuu tämä kaanonimainen hokema ”me tarvitsemme työperäistä maahanmuuttoa”?

Sen lisäksi on sanottava, että kun valiokunnassa asiaa käsiteltiin, niin me saimme val- tiovarainministeriöltä tällaisen kuvan siitä, missä kohtaa ihminen muuttuu nettomaksajak- si, ja tiedättekö, mitä? Se tapahtuu vasta 2 500 euron palkalla. No kun nyt on todettu tämä meidän työperäinen maahanmuutto, niin kuinka moni sitten näistä henkilöistä itse asiassa ylittää tänne 2 500:aan? Jos he eivät yllä, niin silloin heille menee tulonsiirtoja, jolloin se työperäinen maahanmuutto ei olekaan enää julkisen talouden kannalta positiivista, mutta jostain syystä tästä ei puhuta laisinkaan. Sen lisäksi, että se on tästä graafista ja kuviosta nähtävissä, se tarkoittaa sitä, että se työtön ihminen, joka on Suomessa, jää tänne saamaan näitä tulonsiirtoja eikä voi työllistyä, kun joku muu tulee ja menee ohi siinä työllistymises- sä, varsinkin kun me olemme purkaneet tämän saatavuusharkinnan, joka on tarkoitettu suomalaisen duunarin ja työmarkkinoiden suojaksi. Kyllä, arvoisa puhemies, tuntuu pik- kusen erikoiselta tämä hokema, mikä ei perustu yhtään mihinkään, ainakaan tilastotietoon.

Sitten en malta olla tässä kohtaa toteamatta myöskin sitä, että tietäväthän kaikki, että meillä kuuden kuukauden jälkeen, kun on saapunut maahan, on oikeutettu työttömyystur- vaan — jäämään siis maahan työttömyysturvalle kuuden kuukauden jälkeen. Sen lisäksi meillä on mahdollistettu sosiaaliturva ja tulonsiirrot silloin, kun henkilön palkkataso on noin 700 euroa kuukaudessa. Näistä ehdoista, joista nyt puhutaan, ja näistä tilastoista, jois- ta nyt puhutaan, eivät kyllä mitkään tue toisiaan. Ne eivät tue sitä hokemaa, että me tarvit- semme työperäistä maahanmuuttoa, eivätkä ne todellakaan tue sitä näkemystä, että maa- hanmuutto itsessään, työperäinen maahanmuutto itsessään, olisi suomalaiselle yhteiskun- nalle ja julkiselle taloudelle positiivinen asia. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Immonen.

15.49 Olli Immonen ps: Arvoisa herra puhemies! Tällä käsittelyssä olevalla hallituksen esityksellä pyritään käytännössä helpottamaan ulkomaisen halpatyövoiman tuloa EU:n ul- kopuolelta kolmansista maista Suomeen. Kuten tässä edellä keskusteluissa on käynyt ilmi, kyseinen esitys on monin tavoin ongelmallinen ja pahimmillaan se tulee jopa edistämään työperäistä ihmiskauppaa. On hyvin todennäköistä, että esitetty lupaprosessien nopeutta- minen tulee lisäämään ulkomaalaisten työntekijöiden hyväksikäytön riskiä. Siksi nykyi- senlaisesta ennakkovalvonnasta ei tule luopua. Sen sijaan on tärkeää keskittyä työllistä- mään jo maassa olevat maahanmuuttajataustaiset henkilöt. Suomessa jo olevien maahan- muuttajien työllisyysaste on kantaväestöä huomattavasti heikompi. Lisäksi tilastot osoitta-

Punkt i protokollet PR 162/2022 rd

vat, että työperäisesti Suomeen tulleiden ulkomaalaisten työllisyysaste kääntyy voimakkaaseen laskuun muutaman vuoden maassaolon jälkeen.

Toteutuessaan esitys todennäköisesti tulee lisäämään tilapäisen sosiaaliturvan varassa elävän halpatyövoiman määrää, jonka vaikutus julkiselle taloudelle on tunnetusti negatiivinen. Perussuomalaiset katsookin, että luku- ja kirjoitustaidottomille henkilöille ei tule myöntää Suomeen työperäisiä oleskelulupia lainkaan. Lisäksi maahantulijoilta on edellytettävä riittävän korkeaa palkkatasoa, jolla voidaan odottaa henkilön tulevan Suomessa toimeen ilman sosiaalietuuksiin turvautumista.

Arvoisa puhemies! On syytä suhtautua kielteisesti esitettyyn työnantajien sertifiointimenettelyn käyttöönottoon, sillä menettely sisältää riskejä työnantajien hyväksikäytöstä, eikä se ole yritysten yhdenvertaisuuden kannalta toimiva ratkaisu. Ongelmana on muun muassa sertifikaatin pitkä voimassaoloaika ja puutteellinen valvonta, sillä sertifiointi myönnettäisiin ensimmäisellä kerralla kahdeksi vuodeksi ja sen jälkeen kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Sertifioidut työnantajat eivät työsuojeluviranomaisen riskianalyysin perusteella valikoituisi ensisijaisesti valvonnan kohteiksi.

Rakennusliiton asiantuntijalausunnon mukaan erityisesti rakennusalalla alan olosuhteet huomioon ottaen on todennäköistä, että tilapäisen halpatyövoiman määrä lisääntyy pysyvän maahanmuuton sijasta. Työehdot liukuvat sitä kohti, mihin matalamman elintason maista saapuva työntekijä käytännössä suostuu tai on käytännön syistä pakotettu. Toteutuessaan esitys uhkaakin heikentää suomalaisten työehtoja. Lainsäätäjien tulisi ensisijaisesti keskittyä jo nyt ilmi tulleiden työperäiseen maahanmuuttoon liittyvien väärinkäytösten torjuntaan. Valvontaan liittyvien rakenteiden tulisi olla lähtökohtaisesti kunnossa ennen kuin työperäisen maahanmuuton volyymia pyritään vastuuttomasti esitetyllä tavalla lisäämään. Tämä on sekä suomalaisen yhteiskunnan että ulkomaalaisen työntekijän etu.

Arvoisa puhemies! Helsingin poliisilaitoksen asiantuntijalausunnon mukaan työvoiman rekrytointiin ulkomailta ja erityisesti kehitysmaista liittyy erittäin merkittävässä määrin kynnysrahan eli vastikkeettoman tai vastikkeeltaan täysin epäsuhtaisen rekrytointimaksun keräämistä vastineena työpaikan usein näennäisestä järjestämisestä Suomessa. Keskimäärin 15 000 euron suuruista kynnysrahaa peritään erityisesti niiltä ihmisiltä, joiden tavoitteena on muuttaa tulomaahan pysyvästi tai pitkäksi aikaa osana työskentelyä. Kynnysrahalla saatu työpaikka johtaa usein muuhun työperäiseen hyväksikäyttöön. Etenkin työperäinen ihmiskauppa on talousrikollisuutta, johon kuuluu merkittävässä määrin laillisen liiketoiminnan hyväksikäyttöä rikollisen hyödyn saamiseksi.

Arvoisa puhemies! Sosiaalietuuksien hyödyntämiseen liittyvien väärinkäytösten riski tulisi tiedostaa lainsäädäntöä valmisteltaessa. Väärinkäytösten ehkäisyssä erityisesti ennakkovalvonta on avainasemassa. Lisäksi jatkuvan valvonnan keinoja on kehitettävä sekä rikkomuksista seuraavien sanktioiden on oltava oikeasuhtaisia. Mainittujen ilmiöiden torjuntaan ei hallituksen esityksessä ole esitetty uskottavia ratkaisuja. [Mari Rantanen: Eikä esitetä!]

Arvoisa puhemies! Lopuksi vielä totean, että suojelupoliisin näkemyksen mukaan tämä hallituksen esitys ei sisällä arviota esityksen vaikutuksista yhteiskunnan turvallisuuteen ja osio esityksen vaikutuksista rikostorjuntaan ja valtion turvallisuuteen on suppea.

Edellä mainittuun viitaten totean, että en kannata tätä hallituksen esitystä.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Hopsu.

Punkt i protokollet PR 162/2022 rd

15.54 Inka Hopsu vihr: Arvoisa puhemies! Elinkeinoelämän tutkimuslaitos Etla arvioi juuri viime viikolla julkistetussa raportissaan, että maahanmuuton tulisi liki kolminkertaistua, jotta työikäisten määrä saadaan vakaantumaan. Tämä tarkoittaisi noin 44 000 ihmisen nettomaahanmuuttoa. Työikäisiä ihmisiä ei ole Suomessa riittävästi suhteessa siihen, että eliniät pitenevät ja lasten lukumäärä vähenee. Etlan tuoreen raportin mukaan työikäinen väestö vähenee vuoteen 2070 mennessä lähes viidenneksellä, jos maahanmuutto jatkuu entisellään. Etlan mukaan maahanmuutolla olisi merkittävä positiivinen vaikutus talouskasvulle ja julkisen talouden rahoituksen kestävyydelle, sillä työntekijämäärän väheneminen pienentää vero- ja maksutuloja samaan aikaan kun elinikien piteneminen kasvattaa hoito- ja hoivakustannuksia.

Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksen perusteluissa ilmenee, että hallituksen tavoitteena on vähintään kaksinkertaistaa työperäinen maahanmuutto asteittain nykytasosta ja kolminkertaistaa uusien ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden määrä vuoteen 2030 mennessä. Lisäksi tavoitteena on, että 75 prosenttia ulkomaalaisista opiskelijoista työllistyy valmistumisensa jälkeen Suomeen. Näiden tavoitteiden saavuttaminen edellyttää kokonaisvaltaista ja pitkäjänteistä palvelujärjestelmän kehittämistä. Lisäksi esityksen tarkoituksena on edistää työperusteisten oleskelulupien nopeaa ja sujuvaa käsittelyä. Työperusteisten oleskelulupahakemuksen enimmäiskäsittelyaika on nykyisellään neljä kuukautta, esityksessä tavoitteena on keskimäärin yhden kuukauden käsittelyaika. Enimmäiskäsittelyajaksi ehdotetaan kahta kuukautta, josta osapäätöksen tekemiseen saa kulua enintään kuukausi.

Käsiteltävän lakiuudistuksen osana on käsitelty myös tekemäni toimenpidealoite vuodelta 2020 Maahanmuuttoviraston oleskelulupahakemuksiin liittyvien haastattelujen sähköistämisestä eli etähaastattelumahdollisuudesta ja kansallisen D-viisumijärjestelmän luomisesta, mikä käsiteltiin jo hallituksen aiempien esitysten perusteella. Suomi on eronnut muista Pohjoismaista vaatimalla oleskelulupahakemuksen pääosin työperäisten maahanmuuttajien hakijoiden fyysistä käyntiä joko Suomen edustustossa ulkomailla tai Migrin palvelupisteessä Suomessa, jos hakijaa on haluttu haastatella. Muut Pohjoismaat ovat hoitaneet haastattelun verkon välityksellä, esimerkiksi Skype-yhteydellä. On hienoa, että oleskelulupahakemusasiointien sähköistäminen etenee nyt tässä. Vaikka oleskelulupahakemus siis voidaan jatkossa jättää ja käsittelymaksu maksaa sähköisesti asioiden, hakijan on kuitenkin tämän lakiesityksen perusteella asioitava myös henkilökohtaisesti Suomen edustustossa tai ulkoisen palvelutarjoajan luona henkilöllisyyden tarkistamiseksi ja biometristen tunnisteiden antamista varten. Nämä tulisi jatkossa mielestäni mahdollistaa annettavaksi myös Suomen rajalla.

Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä ehdotetaan otettavaksi käyttöön uusi työnantajien sertifiointi, joka mahdollistaisi sertifiointin piiriin päässeille työnantajille kevennetyn oleskelulupaprosessin. Kannatan tätäkin uudistusta, ja on hienoa, että asia etenee. Tämä malli on esimerkiksi Ruotsissa jo käytössä ollut pitkään.

Lisäkehittämistarpeita ja mallin laajentamistarpeita kuitenkin jää. Tästä on huolensa ilmaissut esimerkiksi kauppakamari lausunnossaan. On huolestuttavaa, että esityksen kriteerit yritykseen pääsemisestä sertifiointin piiriin ovat niin korkealla, että arvioiden mukaan vain noin 200 yritystä Suomessa täyttää ne. Esityksen mukaan, jotta yritys pääsisi sertifiointin piiriin, yrityksen kolmen edellisen vuoden liikevaihdon pitää olla keskimäärin vähintään miljoona vuosittain, oman pääoman pitää olla positiivinen joka vuosi, tuloksen positiivinen yhtenä vuonna ja työnantajan palvelukseen pitää olla myönnetty vähintään

Punkt i protokollet PR 162/2022 rd

kymmenen oleskelulupaa työnteon perusteella. Nämä kriteerit ovat erittäin tiukat. Esimerkiksi kasvuhakuisten yritysten näkökulmasta positiivisen tuloksen vaatimus on hankala. Käytännössä uusilla ja pienemmillä yrityksillä ei myöskään ole mahdollisuutta päästä sertifioinnin piiriin. Liian tiukat kriteerit vähentävät merkittävästi uudistuksesta mahdollisesti saatavia hyötyjä. Siksi näitä asetuksella täsmennettäviä kriteereitä tulisikin vielä harkita.

Arvoisa puhemies! Jotta työperäistä maahanmuuttoa saataisiin lisättyä tarvittavalle tasolle ja työllistymisen esteitä purettua, meidän tulee ottaa myös muita toimia käyttöömme. Vihreät ovat ehdottaneet esimerkiksi uutta työnhakuviisumia, joka mahdollistaisi työhaun ja oleskelun Suomessa, ja työllistymisen jälkeen tulisi sitten oleskelulupa. Perheenyhdistämisten tulorajojen puolittaminen parantaisi työvoiman saantia pieni- ja keskituloisiin ammatteihin ja lisäisi tänne saapuneen työllistyneen väestön hyvinvointia ja pysyvyyttä. Lisäksi kotoutumiskoulutus tulisi tarjota myös työperäisille maahanmuuttajille pääasiassa työnteon yhteyteen, jolloin yritykselle annettaisiin palkkatukea tähän tarkoitukseen.

Erityisesti naiset tarvitsevat kotoutumiseen ja työllistymiseen erityishuomiota ja osallisuutta lisäävää toimintaa. On oikeastaan hämmästyttävää, että me olemme niin sanottu tasa-arvon mallimaa ja silti olemme niin huonosti saaneet mukaan tänne yhteiskuntaan muuttaneet naiset. He ovat kuitenkin keskimäärin koulutetumpia kuin tämän niin kutsutun kantaväestön miehet. [Olli Immosen välihuuto] Osaamisen tunnistamista ja tunnustamista tulee vahvistaa ja mahdollistaa pätevytyminen tutkinnon osia suorittamalla, ei aina kokonaista uutta tutkintoa tekemällä. Tällaisesta osatutkintokoulutusotteesta tutkintoa päivitetäessä hyötyisivät muutkin osaamistaan päivittävät. On tärkeää, että jokaisella olisi mahdollisuus aloittaa kielen opiskelu heti maahan tultua. Odotteluajoista ei hyödy kukaan, ja meillä ei ole varaa rakentaa esteitä tulijoiden työllistymiseen.

Tässä kuuntelin nyt perussuomalaisten ryhmää, joka useamman kerran mainitsi, että olisi syytä saada tänne tulleet töihin. Oletteko valmiit purkamaan näitä esteitä, esimerkiksi karenseja, jotka tulevat käyntiin työnteon jo käynnistyttyä, [Mari Rantasen välihuuto] tai saatavuusharkintaa, joka pakottaa hakemaan lupaa uudestaan [Puhemies koputtaa] sen jälkeen kun on työllistynyt mutta haluaisi vaihtaa työpaikkaa? — Kiitos. [Olli Immosen välihuuto]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Ja edustaja Peltokangas.

16.01 Mauri Peltokangas ps: Arvoisa puhemies! Jatkan perussuomalaisten vastalauseita:

Uudenmaan ja Pirkanmaan TE-toimistot kiinnittivät asiantuntijalausunnoissaan huomioita siihen, että esityksen mukaan palkan tulisi olla työttömyysturvalaissa tarkoitettulla tavalla työssäoloa kartuttavan suuruinen, jos työehtosopimusta ei ole tai kyse on osa-aikatyöstä. Toimeentulon linkittäminen työttömyysturvalain mukaiseen työssäoloahtoon ei ole ongelmatonta, mikäli työttömyysturvan tuloperusteinen työssäoloahtoo tulee myöhemmin voimaan, koska tällöin hyväksyttävä palkkaraja voisi sen jälkeen olla jopa reilusti alle tuhat euroa. Tällaisella toimeentulon määrällä ei Suomessa pärjää ilman turvautumista sosiaalietuuksiin. Asiantuntijalausuntojen arvioiden mukaan joillakin aloilla 18 tunnin viikkotuntimäärällä alan palkkataso huomioiden työntekijän toimeentulo jää varsin alhaiseksi. Perussuomalaisten valiokuntaryhmä muistuttaa, että ulkomaalaiselta työntekijältä edellytetty palkka oli vuonna 2022 vain 1283 euroa kuukaudessa, jos työhön ei sovelleta työehtosopimusta tai kyse on osa-aikatyöstä.

Punkt i protokollet PR 162/2022 rd

Perussuomalaisten valiokuntaryhmä katsoo asiantuntijalausunnoista ilmenevin tavoin, että toimeentulon vähimmäistoimeentulon rajan tulisi olla sama riippumatta siitä, sovelletaanko työhön työehtosopimusta vai ei. Perussuomalaisten mielestä kaikkein olennaisinta on se, että maahantulijoilta edellytetään riittävän korkeaa palkkatasoa, jolla voidaan odottaa henkilön tulevan Suomessa toimeen ilman sosiaalietuuksiin turvautumista. Tämä ei toteudu tälläkään hetkellä.

Arvoisa puhemies! Lupaprosessien nopeuttaminen lisää työntekijöiden hyväksikäytön riskiä:

Perussuomalaisten valiokuntaryhmä suhtautuu kielteisesti esitettyyn työnantajien sertifiointimenettelyn käyttöönottoon, sillä menettely sisältää riskejä työntekijöiden hyväksikäytöstä eikä ole yritysten yhdenvertaisuuden kannalta toimiva ratkaisu. Kyse olisi täysin uuden toimintamallin käyttöönotosta Suomessa, jossa viranomaisten päätöksenteko olisi riskiperusteista ja jossa jälkivalvonnan merkitys korostuisi.

SAK:n asiantuntijalausunnon mukaan hyväksikäytön näkökulmasta on huolestuttavaa, että valtaosa työntekijöiden oleskelulupahakemuksia voitaisiin käsitellä yksinkertaisessa ja virtaviivaistetussa menettelyssä ilman lisäselvityksiä ja ennakoivalvontaa. SAK ei kannata lakiesitystä, sillä ongelmana on muun muassa sertifikaatin pitkä voimassaoloaika ja puutteellinen valvonta, sillä sertifiointi myönnettäisiin ensimmäisellä kerralla kahdeksi vuodeksi ja sen jälkeen kolmeksi vuodeksi kerrallaan. [Olli Immonen: Demarit kannattaa!] Sertifioidut työnantajat eivät työsuojeluviranomaisen riskianalyysin perusteella valikoituisi ensisijaisesti valvonnan kohteeksi. On täysin mahdollista, että kahden vuoden aikana yrityksen omistajat vaihtuvat, ja sitä myötä koko tilanne mahdollisesti muuttuu.

Perussuomalaisten valiokuntaryhmä katsoo asiantuntijalausunnosta ilmenevin tavoin, että jos sertifiointi kuitenkin toteutetaan, sen käytölle on luotava selkeät kriteerit samoin kuin kattava sanktiojärjestelmä. Sertifiointi pitää voida yksiselitteisesti peruuttaa, jos työnantajan antamat tiedot eivät pidä paikkaansa tai työntekijöiden yhdenvertainen kohtelu ei toteudu. Myös valvonta täytyy saattaa osaksi sertifiointimenetelmää, ja sitä varten tulee työsuojeluviranomaisille turvata riittävät resurssit.

Arvoisa puhemies! SAK:n asiantuntijalausunnoista ilmenee, että alueellisten työlupalinjausten rakennetta ja sisältöjä on jo yhdenmukaistettu yhteisen mallilinjauksen, yhdenmukaisen ammattiluokituksen ja muun terminologian avulla. On vakava ongelma, että palkkaluokkiin ja koulutukseen liittyvistä tiedoista on luovuttu työlupalinjauksien osana. Perusteluna on esitetty, että niiden mukaan ottaminen vaikeuttaa automatisointia. Perussuomalaisten valiokuntaryhmä toteaa, että edellä mainitut muutokset eivät tue tavoitetta saada osaavaa työvoimaa. Palkka- ja koulutustiedoista luopuminen saattaa johtaa siihen, että ulkomaalaisia työntekijöitä palkataan alimman palkkaluokan mukaan, mikä vaikuttaa ulkomaalaisten työntekijöiden työehtojen heikkenemiseen ja myös suomalaisten yleisen palkkatason laskuun.

Perussuomalaisten valiokuntaryhmä kiinnitti jo hallintovaliokunnassa SAK:n tavoin huomiota siihen, että esityksen perusteella ensisijaisesti työnantajan tehtävä on arvioida työntekijänsä ammattipätevyyttä tehtävään, johon tämä on palkattu. Edellä mainittu koskee toimimista myös laillistetuissa tai terveystodistusta edellyttävissä ammateissa. Näistä pyydetäisiin todistuksia työntekijältä jatkossa ainoastaan silloin, kun on perusteltua aiheuttaa epäillä, että työntekijältä puuttuu pätevyys tai vaadittu todistus terveydentilasta. Potilas-, asiakas- ja yleistä turvallisuutta koskevilla ammateilla on noudatettava niistä annettuja yleisiä säännöksiä, ja noudattaminen on kyettävä varmistamaan ennakolta. Ulkomaisen

Punkt i protokollet PR 162/2022 rd

työntekijän pätevyyden arviointi laillistetuissa tai terveystodistusta edellyttävissä ammateissa ei saa jäädä pelkästään rekrytoivan työnantajan asiaksi. Perussuomalaisten valiokuntaryhmä vastustaa tämänkaltaista ammattipätevyyden arvioinnin heikentämistä.

Arvoisa puhemies! Työ- ja elinkeinoministeriö on asiantuntijalausunnossaan arvioinut, että vuosien 2018—2020 tilastojen valossa vähintään 230 työnantajaa täyttäisi sertifiointin kriteerit taloudellisen vakauden sekä työperäisen oleskelulupaprosessin kokemuksen osalta. Näiden yritysten yleisimpiä toimialoja ovat muun muassa kiinteistöjen siivous, asuin- ja muiden rakennusten rakentaminen, työvoiman vuokraus, vihannesten viljely kasvihuoneessa sekä ravintolatoiminta. Perussuomalaisten valiokuntaryhmä huomauttaa, että edellä mainituilla aloilla on paljastunut viime vuosina merkittäviä ja laajoja työntekijöiden hyväksikäyttöepäilyjä.

Perussuomalaiset, kuten Rakennusliittokin antamassaan asiantuntijalausunnossa, on ilmoittanut vastustavansa hallituksen esitystä, sillä erityisesti rakennusosalalla alan olosuhteet huomioon ottaen näyttäyty todennäköiseltä, että tilapäisen halpatyövoiman määrä lisääntyy pysyvän maahanmuuton sijasta. Työehdot liukuvat sitä kohti, mihin matalamman elintason maista saapuva työntekijä käytännössä suostuu tai on käytännön syistä pakotettu. — Arvoisa puheenjohtaja! Jatkan puhetta seuraavassa puheenvuorossa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Selvä. — Ja edustaja Mäkynen.

16.08 Jukka Mäkynen ps: Kiitos, arvoisa puhemies! Edustaja Peltokangas totesikin aikaisemmassa puheenvuorossaan aivan oikein, että esityksellä on oikeastaan vain tarkoitus lisätä maahanmuuttoa Suomeen ja sen seurauksena väärinkäytökset sekä ulkomaalaiset työttömät tulevat vain lisääntymään, koska maassamme on jo kymmeniätuhansia vierasmaalaisia työttömiä.

Edustaja Rantanen otti puheessaan esille niin sanotun, keskimäärin noin 15 000 euron arvoisen rahan, jonka tuleva niin sanottu työntekijä maksaa jollekin taholle päästäkseen Suomeen. Ja aivan totta, kuukausittain lähtee Suomesta maassa olevien ulkomaalaisten kotimaihin satojatuhansia — ellei miljoonia — euroja, joilla sitten ainakin osin kerrytetään rahasummaa ihmiskauppiaille.

Ja lopuksi vielä edustaja Hopsulle, joka nyt sattui poistumaan täältä eikä jäänyt kuuntelemaan kysymyksiensä vastausta, totean, että perussuomalaiset haluavat kaikki jo Suomessa olevat ulkomaalaiset työttömät ensin työelämään ja vielä niin, että tulevat toimeen sillä palkallaan. Sen jälkeen voidaan katsoa, tarvitsemmeko tänne lisää ulkomaista työvoimaa sieltä kolmansista maista. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Edustaja Rantanen.

16.10 Mari Rantanen ps: Arvoisa puhemies! Palaan nyt vielä uudelleen asiaan. Ensin totean sen, että perussuomalaisten linja on se, että tänne on tervetullut ihminen, joka tulee omalla palkallaan toimeen. Se on se linja, joka meillä on. Kenellä on mitään sitä vastaan, että tänne tulee jostakin maasta henkilö, joka tienaa sen verran, että hän ei tarvitse tulonsiirtoja, ja jolla on annettavanaan suomalaiselle yhteiskunnalle tai jollekin yritykselle osaaamista, jota meiltä ei löydy? Ei kai kukaan sellaista vastusta.

Se ongelma tässä touhussa ja tässä meidän järjestelmässämme on se, että meille ei juurikaan tule näitä osajia. Viime vuoden tilastoista voidaan nähdä, että niitä henkilöitä, jot-

Punkt i protokollet PR 162/2022 rd

ka ovat tulleet joko erityisasiantuntijan oleskeluluvalla tai EU:n sinisen kortin oleskeluluvalla, jossa on vielä korkeampi tuloraja kuin erityisasiantuntijan oleskeluluvassa, tuli maamme noin 2 600 kappaletta. Se on aika vähän siitä 104 000:n yhteisötista viime vuoden ensimmäisten oleskelulupien osalta, jossa toki olivat mukana myöskin ukrainalaiset — mutta siis hyvin vähän. Me emme houkuttele näitä ihmisiä. Meillä on korkea verotus. Meillä ovat korkeat elinkustannukset, aika surkea ilmasto. Emme me heitä houkuttele, he menevät muualle mieluummin. Mutta sen sijaan me houkuttelemme niitä, joiden toimeentuloa... He eivät elä omalla palkallaan vaan tarvitsevat siihen lisäksi tulonsiirtoja.

Ja nyt otan esimerkin, koska tämä tuntuu olevan niin kovin vaikeata. Tälle vuodelle tämä alin palkkataso, millä voi Suomeen saada työperäisen oleskeluluvan, jos alalla ei ole työehtosopimusta, on 1 331 euroa. [Jukka Mäkyne: No huh huh!] Ja jos ajatellaan vaikkapa Helsinkiä, missä asumiskustannukset ovat aika korkeita, niin jos täytyy yksiö vuokrata, kyllä täytyy melkoinen houdini olla. Ehkä voidaan sanoa, että yksiöstä voi joutua 700 myöskin maksamaan. Mutta joka tapauksessa, kun tällainen henkilö tulee, hänen verotuksensa on hyvin alhainen, mutta sen sijaan hän jopa enemmän kuin maksaa veroja saa pelkästään asumistukea. Näissä tämäläisissä tehtävissä on aivan selvää, että jos siihen työllistyy se henkilö, joka meillä jo on siellä työttömyysturvan varassa, niin kun hänet työllistetään, hänen etuusmenonsa vähenevät joka tapauksessa, eli se on julkiselle taloudelle sitä kautta positiivista. Mutta jos meille tulee ulkopuolelta henkilö, jolle vielä maksetaan etuuksia enemmän kuin hän maksaa veroja, niin eikö se paine silloin nimenomaan kerry sinne etuuspuolelle joka ikisestä työntekijästäkin? Eihän tässä touhussa voi olla mitään järkeä. Eli kyllä käytännössä katsoen, arvoisa puhemies, edes tällaisella peruskoulun matematiikalla tästä asiasta ei pääse mihinkään muuhun johtopäätökseen kuin siihen, että tämä ei ole julkisen talouden kannalta järkevää.

No sitten, mitä tulee tähän rikollisuuteen, jota tähän liittyy — kiskontaa, ihmiskauppaa — pidän kyllä outona sitä, että nämä asiat pystytään tässä talossa ohittamaan. Mikä hyvänsä laki menee läpi, näistä ei tarvitse välittää mitään. Kuvitelkaa, että tästä laista ei edes oltu pyydetty supolta lausuntoa. Eli kun nämä asiat on siirretty työ- ja elinkeinoministeriöön, niin loppuu myöskin se turvallisuuden näkökulman katsominen ja rikollisuuden näkökulman katsominen tässä asiassa. Kyllä täytyisi jonkunäköinen vastuu sentään olla siinä, millaisia lakiesityksiä tuodaan, ja että ne arvioidaan muultakin kantilta kuin että hoetaan kaanonissa, että me tarvitsemme työperäistä maahanmuuttoa. Kyllä nyt sen verran täytyy olla vastuuta myös hallituksella.

Ja sanonpa tässä senkin, että silloin, kun Ruotsin poliisiylijohtaja kävi täällä eduskunnassa ja tapasi hallintovaliokuntaa, hän kertoi sen, että Ruotsissa itse asiassa tämä työmarkkinoihin liittyvä rikollisuus ja siitä saatavat eurot ylittävät tällä hetkellä huumekaupan. Ja me olemme menossa aivan samaan suuntaan. Miten voi olla mahdollista, että me emme kykene katsomaan mitään muuta kuin surkeaa esimerkkiä Ruotsista? Kyllä kai olisi muitakin vaihtoehtoja sentään.

Ja totean tästä kynnysraha-asiasta sen, että se mekanismin menee siten, että täällä meillä Suomessa on jo joku henkilö, ulkomaalainen henkilö, joka on tullut tänne ja myy tätä oleskelulupaa tai rekrytointia omalle maanmiehelleen. Oma huoleni tässä työnantajien sertifiointissa on kyllä se, että ainakin niiden tietojen mukaan, mitkä minulle on välitetty, näitä työnantajien sertifiointeja voivat saada nämäkin yritykset, joissa juuri nimenomaisesti tapahtuu tätä oleskelulupien ja työehtosopimusten myyntiä. Mutta sekään ei tunnu kiinnostavan yhtään ketään. Itse asiassa itselläni on ihan ystäväpiirissäni eurooppalaisia hen-

Punkt i protokollet PR 162/2022 rd

kilöitä, joiden tuttavissa on ei-eurooppalaisia henkilöitä, joille tätä mahdollisuutta on tarjottu. Kuulin tästä ensimmäistä kertaa kuusi vuotta sitten. Silloin Suomi oli vielä hiukan halvempi. Maksoimme 10 000 euroa tästä kuuden kuukauden työsopimuksesta, jonka jälkeen siis voi jäädä tänne työttömyysturvalle. Sitten ilmeisesti imagomme ja brändimme — tämän Kela-manin, joka mainitaan poliisinkin lausunnoissa — arvo on noussut maailmalla: nyt voi pyytää jo jopa 25 000 euroa matkasta Suomeen. Kuvitelkaa nyt, miten hullulta tämä kuulostaa kaiken kaikkiansa. Ja miten voi olla mahdollista, että me vain avaamme lisää ulkomaalaislakeja tässä talossa?

Kyllä on, arvoisa puhemies, niin, että perussuomalaiset ovat olleet oikeassa joka asiassa maahanmuuttopolitiikassa. Me olemme tienneet jo vuosikausia, mitä tulee tapahtumaan muun muassa katujengien kanssa. Me olemme tienneet vuosikausia, mitä tulee tapahtumaan sosiaaliturvamenoissa. Ne ovat kaikki nähtävissä nyt. Ja vannon, että perussuomalaiset ovat, arvoisa puhemies, oikeassa myös tässä työperäisessä maahanmuutossa. Nyt kysymys on siitä, uskovatko kansalaiset näitä puolueita, jotka ovat aikaisemmin julistaneet humanitäärisen maahanmuuton iloja, kivoja pelihetkiä, ruokahetkiä, vai ovatko he ottaneet silloin realistisen näkökulman maahanmuuttoon. Me olemme aina ottaneet realistisen näkökulman ja nytkin perustelemme näkemyksemme tilastoilla [Puhemies koputtaa] ja Ruotsista tulleilla huonoilla esimerkeillä. Nyt kysymys on siitä, että nyt kansalaisten kannattaa miettiä, kuka tässä maassa on ollut oikeassa maahanmuuttopolitiikassa tähänkin asti.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Edustaja Peltokangas.

16.19 Mauri Peltokangas ps: Arvoisa puhemies! Jatkan perussuomalaisten vastalauseita:

Etelä-Suomen aluehallintoviraston viime vuoden valvontahavaintojen perusteella voidaan todeta puutteiden ja laiminlyöntien määrän olleen varsin huomattavia. Myös Finwatch on kiinnittänyt huomiota siihen, että yritysten omavalvonta on riittämätöntä eikä viranomaisilla ole riittäviä keinoja puuttua epäkohtiin. Rakennusliiton mukaan resursoimalla työehtojen valvonta niin, ettei tänne tulevan tarvitse tyytyä työehtosopimuksen alitavaan palkkaan, voidaan houkutella halvimman työvoiman sijaan osaavinta työvoimaa. Samoin tavoite työperäisen maahanmuuton lisäämiseksi on myös varsin epämääräisesti fokusoitu. Epäselvää on esimerkiksi se, millä kriteereillä arvioidaan, onko työvoimaa edes saatavilla EU-alueelta. Kasvava trendi on viime vuosina yhä enenevässä määrin ollut se, että eurooppalaiset yritykset välittävät työvoimaa kolmansista maista EU-alueelle. Kyse ei ole ulkomaisen työvoiman riittävyydestä vaan työn hinnasta. Perussuomalaisten valiokuntaryhmä jakaa edellä mainitun Rakennusliiton näkemyksen esityksen ongelmakohdista ja katsoo, että esitys tulee toteutuessaan pitkällä aikavälillä heikentämään suomalaisten työehtoja.

Arvoisa puhemies! Tiedonvaihtoa viranomaisten välillä on kehitettävä:

Maahanmuuttoviraston asiantuntijalausunnon mukaan työnantajalla on ulkomaalaislain mukaan velvollisuus ilmoittaa, kun se palkkaa työntekijän kolmansista maista, mutta tätä velvollisuutta työnantajat eivät nykyisinkään läheskään aina täytä. Maahanmuuttovirasto on myös lausunnossaan ilmoittanut, että on tullut ilmi tapauksia, joissa työntekijä ei aloita lainkaan sovitussa työpaikassaan tai hän vaihtaa paikkaa jo työsuhteen alussa. Asiantuntijalausuntojen perusteella havainnot eivät tule TE-toimiston tietoon muutoin kuin jatkolupahakemuksen käsittelyn yhteydessä tai jos työnantaja tai hakija ilmoittaa asiasta viranomaiselle. TE-toimistojen kokemus on, että ilmiö korostuu erityisesti rakennus- ja sii-

Punkt i protokollet PR 162/2022 rd

vousalalla sekä erityisesti Uudenmaan alueella. Perussuomalaisten valiokuntaryhmän mielestä lainsäätäjän tulisikin ensisijaisesti keskittyä jo nyt ilmi tulleiden työperäiseen maahanmuuttoon liittyvien väärinkäytösten torjuntaan tässä esityksessä kuvattujen toimien si- jaan.

Perussuomalaisten valiokuntaryhmä kiinnittää huomiota asiantuntijalausunnon tavoin siihen, että mikäli tiedonvaihtoa ei kyetä kehittämään nykyisestä, syntyy edelleen tilanteita, joissa eri viranomaiset voivat yrittää edistää sellaistenkin yritysten kansainvälisiä rekrytointia, joille TE-toimistojen työlupapayikkö tai Maahanmuuttovirasto on tehnyt pidättäytymispäätöksen tai joiden toiminnassa on havaittu työsuojelun tai poliisin toimesta rikkomuksia. Kansainvälisen rekrytoinnin parissa työskentelevillä valtionhallinnon viranomaisilla tulisikin olla nykyistä paremmin tietoa niistä työnantajista, joita epäillään rikkomuksista ja joihin on kohdistettu pidättäytymispäätös, jotta viranomaisten toiminnot eivät ole keskenään ristiriitaisia tiedon puutteen vuoksi. TE-toimiston ennakoivalvonnan suorittamiseksi tarvitaan jo nykyisellään laajempi pääsy eri tietovarantoihin, kuten tuomioistuinten työsyryntää ja ihmiskauppaa koskeviin ratkaisuihin, joiden tuomioista TE-toimisto ei tällä hetkellä saa tietoa automaattisesti. Perussuomalaisten valiokuntaryhmä korostaa, että edellä mainittujen valvontaan liittyvien rakenteiden tulisi olla lähtökohtaisesti kunnossa ennen kuin työperäisen maahanmuuton volyymia pyritään vastuuttomasti lisäämään tässä esityksessä kuvatuin tavoin.

Arvoisa puhemies! Maahanmuuton lieveilmiöt on jätetty huomiotta:

Helsingin poliisilaitoksen asiantuntijalausunnon mukaan työvoiman rekrytointiin ulkomailta ja erityisesti kehitysmaista liittyy erittäin merkittävässä määrin kynnysrahan eli vastikkeettoman tai vastikkeeltaan täysin epäsuhtaisen rekrytointimaksun keräämistä vastineena työpaikan usein näennäisestä järjestämisestä Suomessa. Kynnysraha on matkakulujen ja viranomaismaksujen ulkopuolinen maksu, jota perivät tahot rekrytoivat etenkin kehitysmaiden kansalaisia kehittyneisiin maihin tekemään töitä.

Kynnysrahan vastineena saattaa olla työsopimus oleskelulupaa varten tai suositteleva työpaikan saamiseksi, tai se saattaa olla täysin vastikkeetonta uhrin erehdyttämistä. Asiantuntijalausunnoista ilmenee, että kynnysrahaa peritään erityisesti niiltä ihmisiltä, joiden tavoitteena on muuttaa tulomaahan pysyvästi tai pitkäksi aikaa osana työskentelyä. Kynnysrahaa maksavat käytännössä kaikki kehitysmaista töihin pyrkivät maailmanlaajuisesti, ja sen perimisessä ovat keskeisessä asemassa oman maan kansalaiset, jotka ovat jo asettuneet kohdemaahan. Olennaista on, että kynnysrahaa maksamalla saatu työpaikka johtaa usein muuhun työperäiseen hyväksikäyttöön.

Kynnysrahan määrä on todennettu osin rikostutkinnassa saadulla suoralla näytöllä, osin kerätyllä tiedolla maahanmuuttajilta ja heidän kanssaan työskenteleviltä järjestöiltä. Kynnysrahan yleinen taso on tällä hetkellä lähtömaasta riippuen 10 000—25 000 euroa. Tunnistettujen tai epäiltyjen kynnysrahaa maksaneiden määrä on vuonna 2022 noin 400 henkilöä, kattaen käytännössä kaikki työperäisen ihmiskaupan rikostutkinnat, joihin on liittynyt rekrytointia ulkomailta, jossa rekrytoitavan henkilön tarkoituksena on ollut jäädä asumaan Suomeen.

Helsingin poliisilaitoksen asiantuntijalausunnon mukaan on havaintoja siitä, että ulkomaalaisen työvoiman hyväksikäyttöön liittyvillä tekijöillä on ajallisesti yhteyttä siihen, kun ulkomaalaiset työntekijät ovat oikeutettuja sosiaaliturvaan Suomessa. Esimerkkinä asiantuntijalausunnossa on kuvattu, kuinka erään rakennusalaan liittyvän rikosasian esitutkinnassa on havaittu selkeitä viitteitä järjestelmällisestä etuuksien väärinkäytöstä. Tutkin-

Punkt i protokollet PR 162/2022 rd

nan kohteena oli yrityksen rahojen kierrättäminen kevytyrittäjiä hyväksikäyttäen siten, että yrityksestä maksetut palkat kohdistuivat vuorollaan eri henkilöille ja tosiasiallinen palkanmaksu tapahtui käteisellä. Osana palkanmaksua oli järjestely, jossa työntekijöiden virallisesti maksettu palkka mitoitettiin siten, että he olivat oikeutettuja sosiaalitukiin, lopun palkanmaksun tapahtuessa ilmeisen pimeästi.

Tämäkö on sitä maahanmuuttoa, mitä te kaipaatte, arvoisa hallitus? Epäillyt kutsuivat tätä järjestelyä nimellä ”Kela-money” — kyllä!

Asiantuntijalausunnon mukaan etenkin työperäinen ihmiskauppa on kuitenkin talousrikollisuutta, johon kuuluu merkittävässä määrin laillisen liiketoiminnan hyväksikäyttöä rikollisen hyödyn saamiseksi. Yksi yleisimpiä ilmiöitä maahanmuuttoon tähtäävässä työperäisessä hyväksikäytössä on työntekijöiden nimellisen palkan määrittäminen oleskeluluvan edellytyksenä olevalle tasolle, tosiasiallisen palkan määräytyessä muulla sopimisella. Perussuomalaisten valiokuntaryhmä jakaa Helsingin poliisilaitoksen asiantuntijalausunnossaan esittämän näkemyksen, jonka mukaan sosiaalietuuksien tuloarajojen ollessa yleisesti tiedossa näiden hyödyntämiseen liittyvien väärinkäytösten riski tulisi tiedostaa lainsäädäntöä valmisteltaessa. Väärinkäytösten ehkäisyssä erityisesti ennakoivalvonta on avainasemassa. Lisäksi jatkuvan valvonnan keinoja on kehitettävä ja rikkomuksista seuraavien sanktioiden on oltava oikeasuhtaisia. [Puhemies koputtaa] Perussuomalaisten valiokuntaryhmän näkemyksen mukaan edellä mainittujen ilmiöiden torjuntaan ei ole hallituksen esityksessä esitetty uskottavia ratkaisuja ja esitys tulee todennäköisesti lisäämään etenkin työperäistä hyväksikäyttöä. — Kiitos, jatkan seuraavassa puheenvuorossa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitokset. — Edustaja Rantanen.

16.27 Mari Rantanen ps: Arvoisa puhemies! Jatkan hiukan siitä, että kuten tässä on todettu ja kuten totesin, niin valiokunnan kuulemisissa suomalaisesta työperäisestä maahanmuutosta ja siihen liittyvästä rikollisuudesta piirtyi karu kuva, hyväksikäytöstä piirtyi karu kuva mutta sille ei lotkautu korviansa edes työväenpuolue demarit, jolla on ammattiliitot, duunarit takanansa. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ei kiinnosta!] Ja voitteko te kuvitella, että kun meillä on tällainen tilanne jo nyt, niin valiokunnalle toimitettiin lausuntoja, joissa esitetään, että omalla kielellään luku- ja kirjoitustaidottomille pitäisi luoda omat kaistat töihin tuleville Suomeen — siis luku- ja kirjoitustaidottomille ihmisille, jotka eivät osaa sitä edes omalla kielellänsä, Suomessa katsotaan, että hetkinen, tehdääskin heille tuonne ulkomaalaislakiin ihan oma kaistansa. Siis kuvitelkaa, miten kaheleita nämä esitykset ovat siihen nähden, että meillä on jo nyt ongelmia näiden ihmisten työehtojen kanssa [Matias Mäkynen välihuuto] ja heitä käytetään hyväksi ja heiltä vaaditaan kynnysrahoja ja heitä riistetään tässä maassa. Kun sitten vielä haluttaisiin erityisesti sellaisia henkilöitä, jotka eivät osaa edes omaa äidinkieltänsä, niin kuinkas heitä pystyttäisiin riistämään?

Tässä tulee kyllä vähän kieltämättä sellaiset nykyaikaiset orjamarkkinat mieleen varsinakin, kun aika monessa kohtaa todetaan, että me tarvitsemme työperäistä maahanmuuttoa, jotta suomalaiset voisivat tehdä niitä vähän korkeamman osaamistason töitä, ikään kuin parempia töitä, joten otetaan sitten orjia tekemään niin kutsuttuja — en viitsi sitä sanaa sanoa — piip-duuneja. On se nyt erikoista, ettei suomalaiselle kelpaa aivan tavallinen työ, ikään kuin me olisimme parempia ihmisiä emmekä tohtisi tehdä näitä töitä.

Perussuomalaiset ovat puhuneet varsin paljon nyt tänään tästä problematiikasta, mikä liittyy niin sosiaaliturvalla palkan täydentämiseen mutta myöskin näihin ongelmiin, joita

Punkt i protokollet PR 162/2022 rd

tähän liittyy. Meidän mielestämme tällaisia asioita ei voida, ei kerta kaikkiaan voida ohittaa. Olemme esittäneet kansalaisuusperusteista sosiaaliturvaa, joka olisi yksi keino välttää tällaista hyväksikäyttöä, jotta tämä meidän brändimme Kela-manista ei olisi enää markkinointikeinona maailmalla. No se on pidemmässä juoksussa, mutta meillä on sitten kaksi lakia, joita tulisi muuttaa: Laki rajat ylittävistä sosiaaliturvasta, jossa on tämä 700 euron raja, jolla pääsee sosiaaliturvan piiriin. Tämä on yksi. Kun nostetaan sitä, niin silloin kun palkkataso on riittävän korkea, sinne ei päästä hyväksikäyttämään ihmisiä. Toinen asia on työttömyysturvalaki, jossa nyt mahdollistetaan, että kun henkilö tulee tai hän ostaa tällaisen kuuden kuukauden työsopimuksen, niin sen jälkeen hän voi jäädä tänne työttömyysturvalle ja sosiaaliturvalle olemaan. Me voisimme muuttaa tätä aivan hyvin. Itse asiassa aika monessa Euroopan maassa on järjestelmä, jossa pitää työskennellä ensin useampi vuosi maassa ennen kuin voit saada sosiaaliturvaa pois lukien tietysti esimerkiksi akuutti terveydenhuolto hätätilanteessa. Totta kai sellaiset hoidetaan muuallakin Euroopassa, mutta ei siellä voi ilmoittautua työttömyysturvalle kuuden kuukauden työskentelyn jälkeen.

Ja sitten, arvoisa puhemies, kyllä palkkataso on yksi asia, jolla voidaan ennaltaehkäistä sitä, että näitä ihmisiä ei pystytä riistämään, ei pystytä kiristämään, ei ole tarpeen myydä tällaisia oleskelulupia. Jos ajatellaan, että se palkkataso asettuu sille tasolle, jossa ei tule tulonsiirtoja ja joka kattaa myöskin palvelut, ja henkilö maksaa veroja, niin ei sinne muodostu sellaista mahdollisuutta, että rikolliset tahot pystyvät hyväksikäyttämään tai kauppamaan heitä. He ovat usein korkeakoulutettuja, he pärjäävät täällä maassa, ja aika harvoin korkeakoulutettua tarvitsee niin kovasti kotouttaa. Hehän ovat työssä ja oppivat sitä kautta kieltä ja asettuvat maahan, eivätkä yleensä tänne hakeudukaan sellaiset henkilöt, jotka eivät tänne halua hakeutua, joten kyllä ratkaisuja olisi.

Kuten täällä itse asiassa esitettiin jo, niin näiden ongelmien ohittamisen takia ja näiden esitysten jatkuvan tulon takia tähän taloon kyllä kiistämättä itsellänikin on käynyt mielessä, onko tässä sittenkin pikemminkin kysymys siitä, että Suomi on luonut laillisia väyliä Euroopan ulkopuolelta tuleville Välimeren reitin sijaan, sillä jos näitä ihan pragmaattisesti miettii, mikä on suomalaisten etu ja mikä on itse asiassa näiden tänne tulevien matalapalkkatyöperäisten ihmisten etu, niin ei tässä toteudu itse asiassa kumpikaan. Siinä mielessä tämä edustaja Mäkysen täällä esittämä ei välttämättä ole kovinkaan kaukaa haettu ajatus tässä taustalla, jolla Marinin hallitus on koko tämän hallituskauden nakertanut ulkomalaislakia niin, että tänne on helppo tulla, helppo jäädä ja poistua ei tarvitse edes silloin, kun ei ole lupaa olla täällä ylipäänsä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Ja edustaja Peltokangas.

16.34 Mauri Peltokangas ps: Arvoisa puhemies! Jatkan perussuomalaisten vastalauseita. Syy, miksi haluan lukea tämän tänään kokonaan, on se, että näemme, että parlamentaarisen keskustelun, myöskin hallintovaliokunnassa jätettyjen vastalauseiden, on hyvä päätyä kansalaisten kuultaviksi, ja sen takia luen tämän tänään täällä kokonaan, että kansalaiset saavat siten koosteena kuunnella koko vastalauseen:

Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä esitetään täsmennyksiä myös ulkomaisen työvoiman käytön valvontaa koskevaan sääntelyyn. Väärinkäyttöihin syyllistyneille työnantajille on mahdollista tehdä pidättäytymispäätös, jonka mukaan päätöksen kohteena olevan työnantajan palvelukseen ei määrääaikana myönnetä työnteon perusteella oleskelulupia. Perussuomalaisten valiokuntaryhmän mielestä pidättäytymispäätöksen määrääikaa tu-

Punkt i protokollet PR 162/2022 rd

lisi pidentää, jotta sillä olisi riittävän ennaltaehkäisevä pelotevaikutus. Nyt ei hallituksen esitys riitä. Rekrytoinnit ulkomailta tulisivat estää vähintään kahdeksi vuodeksi työntekijöiden hyväksikäyttöön syyllistyneiltä työnantajilta.

Lisäksi pidättäytymispäätöksen osalta tulisi huomioida Helsingin poliisilaitoksen asiantuntijalausunnosta ilmenevällä tavalla mahdollisuus pidättäytymispäätöksen tekemiseen, mikäli työnantaja on tuomittu tai tätä on todennäköisiä syitä epäillä väärin tietojen antamisen lisäksi työvoiman rekrytointiin kohdistuvasta rikoksesta, kuten kiskonnasta. Vastikkeettoman tai vastikkeeltaan epäsuhtaisen rekrytointimaksun eli kynnysrahan kiskominen on niin yleistä, että voidaan jopa todeta käytännössä kaikkien kehitysmaista työllistyvien maksavan kynnysrahaa. Kynnysrahaa kiskotaan paitsi antamalla valheellisia tietoja viranomaiselle ilman tosiasiallista työllistämisen tarkoitusta, myös tosiasiaa myymällä työpaikkoja joko yrittäjän itsensä hallitsemasta työpaikasta tai toisesta yrityksestä, johon kynnysrahan kiskojalla on vaikutusta. Samassa tarkoituksessa käytetään hyväksi myös yritysjärjestelyjä, joissa olemassa oleva aktiivinen tai toimimaton niin sanottu pöytälaatikkoyritys myydään ulkomaalaiselle oleskeluluvan hakemista varten ilman tosiasiallista tarkoitusta yritystoiminnan aloittamisesta. Asiantuntijalausunnon mukaan pidättäytymispäätöksen harkinnassa tulisivat huomioida oleskeluluvan saaneiden tosiasiallinen työskentely työpaikan tarjonnassa yrityksessä oleskeluluvan saamisen jälkeen. Perussuomalaisten valiokuntaryhmä on samaa mieltä asiantuntijalausunnossa esitetyn näkemyksen kanssa ja katsoo, että pidättäytymispäätöksen tulisi koskea lisäksi konserniyrityksiä sekä muita sellaisia yrityksiä, joissa toimivat samat vastuuhenkilöt, joiden johtamaan yritykseen on tehty pidättäytymispäätös. Työsuojeluviranomaisten antamien asiantuntijalausuntojen perusteella valvontatyössä on jo useiden vuosien aikana havaittu paljon puutteita sekä ulkomaalaisten työntekijöiden työsuhteen ehdoissa että heidän työnteke-oikeudessaan. Työsuojeluvalvonnan lisäämiselle on jo nykyisellään tarvetta. Perussuomalaisten valiokuntaryhmä muistuttaa, että ilman valvontaa järjestelmä menettää loputkin uskottavuudestaan.

Hallituksen esityksen tavoitteena on lisätä työperusteista maahanmuuttoa merkittävästi. Perussuomalaisten mielestä työperäisen hyväksikäytön ehkäisemiseksi tarvitaan jo nyt paljon nykyistä tehokkaampia toimia. Asiantuntijalausunnoista ilmenevät tiedot ulkomaisen työvoiman hyväksikäytöstä osoittavat, että nykyisen lainsäädännön ja sen valvonnan oloissa esitys tulee toteutuessaan lisäämään huomattavan paljon ihmiskaupan ja kiskonnan kaltaisia lieveilmiöitä. Perussuomalaisten valiokuntaryhmän mukaan yhteiskunnallisessa päätöksenteossa on kyettävä tunnistamaan ne epäkohdat, joita erityisesti liittyy varsinkin matalammin koulutetuilla aloilla maahanmuuttajataustaisten työntekijöiden työsuhteisiin Suomessa.

On myös selvää, että maahanmuuttajien hyväksikäyttötilanteissa erilaisiin rikkomuksiin syyllistyneitä työnantajia saadaan harvoin vastuuseen. Perussuomalaisten valiokuntaryhmän näkemyksen mukaan työperäiseen maahanmuuttoon liittyvien epäselvyyksien havaitsemiseksi työolojen valvontaan tulee panostaa sekä sanktioita työperusteisesta hyväksikäytöstä koventaa. Tämä on sekä suomalaisen yhteiskunnan että ulkomaalaisen työntekijän etu.

Perussuomalaisten valiokuntaryhmä ilmaisee huolensa myös sen suhteen, että suojelupoliisia ei ole kuultu esityksen valmistelun aikana lainkaan eikä esityksen luonnosta ole toimitettu suojelupoliisin lausuttavaksi sen ollessa luonnosvaiheessa. Suojelupoliisi ei tämän vuoksi ole ehtinyt tutustumaan esitykseen tarpeellisessa laajuudessa. Suojelupoliisi on asiantuntijalausunnossaan kuitenkin todennut, että prosesseja tehostettaessa ja etukä-

Punkt i protokollet PR 162/2022 rd

teisvalvontaa vähennettäessä on tiedostettava, että samalla riski väärinkäytöksille kasvaa. Suojelupoliisi on lausunnossaan todennut, että prosessien sujuvoittamisesta huolimatta sillä tulee olla tosiasiallinen mahdollisuus arvioida oleskeluluvan hakijoiden kansalliselle turvallisuudelle aiheuttamaa tosiasiallista uhkaa ja mahdollisuus toimittaa nämä tiedot Maahanmuuttovirastolle päätöksenteon tueksi. Lisäksi esitys ei näyttäisi suojelupoliisin näkemyksen mukaan sisältävän arvioita esityksen vaikutuksista yhteiskunnan turvallisuuteen, ja osio esityksen vaikutuksista rikostorjuntaan ja valtion turvallisuuteen on esityksessä suppea.

Asiantuntijalausuntojen perusteella esitys tulee helpottamaan merkittävässä määrin etenkin Suomeen suuntautuvaa matalapalkka-aloille suuntautuvaa maahanmuuttoa, jonka vaikutus tulee sosiaaliturvamenojen kasvun kautta olemaan negatiivinen julkiselle taloudelle. Esitys tulee työehtojen ennakkovalvonnan heikentämisen kautta lisäämään entisestään työperäiseen maahanmuuttoon liittyviä haitallisia ilmiöitä, kuten työperäistä hyväksikäyttöä ja sosiaaliturvan väärinkäyttöä.

Näiden seikkojen vuoksi perussuomalaisten valiokuntaryhmä ei kannata tätä esitystä ja tulemme toisessa käsittelyssä esittämään, että lakiehdotus hylätään. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Edustaja Immonen.

16.40 Olli Immonen ps: Arvoisa herra puhemies! Palaan vielä lyhyesti tähän keskustelussa esille nousseeseen kynnysrahaan. Eduskunnan hallintovaliokunta sai tosiaan poliisilta erittäin karun lausunnon työperäisen maahanmuuton todellisuudesta käsitellessään tätä ulkomaalaislain muutosta. Kävi ilmi, että käytännössä kaikki kehitysmaista Suomeen tulevat joutuvat maksamaan tänne päästäkseen Suomessa jo oleskeleville maanmiehilleen keskimäärin 15 000 euron kynnysrahan. Hallituspuolueet eivät näe tässä asiassa mitään ongelmaa, mutta ainakin meidän perussuomalaisten silmiin tämä vaikuttaa erittäin, erittäin vakavalta ongelmalta. [Mari Rantanen: Se on ihmiskauppaa!] — Tässä on ihmiskaupan piirteitä. [Jukka Mäkynen: Rikollista toimintaa!]

Tarkalleen ottaen poliisi kirjoitti hallintovaliokunnalle antamassaan lausunnossa seuraava: ”Työvoiman rekrytointiin ulkomailta ja erityisesti kehitysmaista liittyy erittäin merkittävässä määrin kynnysrahan eli vastikkeettoman tai vastikkeeltaan täysin epäsuhtaisen rekrytointimaksun keräämistä vastineena työpaikan usein näennäisestä järjestämisestä Suomessa. Kynnysrahaa maksavat käytännössä kaikki kehitysmaista töihin pyrkivät maailmanlaajuisesti, ja sen perimisessä ovat keskeisessä asemassa oman maan kansalaiset, jotka ovat jo asettuneet kohdemaahan.”

Lisäksi poliisin mukaan on viitteitä siitä, että kynnysraha liittyy suomalaisen sosiaaliturvan piiriin pääsyyn. Eräässäkin tapauksessa palkka hoidettiin niin, että ensin nostettiin Kelasta sosiaalitueta osana palkkaa, ja päälle maksettiin vielä vähän ilmeisesti pimeänä. Epäilyt kutsuivat tätä järjestelyä poliisin mukaan nimellä ”Kela-money”. [Mari Rantanen: Ajatella!] Täytyy sanoa, että nyt järki käteen, hallitus. Tällaiset ilmiöt täytyy saada kitkettyä pois suomalaisesta yhteiskunnasta, emmekä tarvitse enää yhtään enempää löperöä lainsäädäntöä, joka mahdollistaa tällaiset väärinkäytökset.

Arvoisa puhemies! Nyt on todellakin tärkeää ymmärtää se, että maahanmuutto ei paranna Suomen julkisen talouden kestävyyttä vaan heikentää sitä, sillä vuosien ajalta kerätyt rekisteriaineistot kertovat, että vain erittäin harvan maahanmuuttajaryhmän edustajat maksa-

Punkt i protokollet PR 162/2022 rd

vat enemmän veroja kuin käyttävät julkisia palveluita ja saavat tulonsiirtoja. Onkin käsitämätöntä, että hallituspuolueet kokoomuksen tuella esittävät julkisen talouden rahoituksen parantamiseksi toimenpiteitä, jotka todellisuudessa rasittavat julkista taloutta. Tämäkin esitys on siitä jälleen hyvä esimerkki.

Lisäksi on pakko todeta se tosiasia, että suomalaista työvoimaa kyllä löytyy kotimaasta, kunhan vain palkat ja työehdot ovat vaativuuteen nähden kunnossa. Suomessa on satojatuhanisia työttömiä ja osa-aikatyötä tekeviä, jotka haluaisivat työllistyä täyspäiväisesti. Moni suomalainen myös suuntaa ulkomaille töihin parempien palkkojen perässä.

Arvoisa puhemies! Pidän ongelmallisena sitä, että maahanmuuttoa tarjotaan nyt ratkaisuksi kaikkiin ongelmiin ja että sillä tavalla voidaan välttää kajoamasta oikeisiin epäkohtiin, kuten työn kannattamattomuuteen, kannustinloukkuihin, turvonneeseen sosiaaliturvaan ja julkiseen sektoriin, joihin meillä ei ole varaa. Esimerkiksi julkisen sektorin palkansaajia on tällä hetkellä muistaakseni noin 700 000, kokonaan tai välillisesti palkkansa sieltä saavia, eli julkista sektoria tehostamalla heistä löytyisi osaavaa työvoimaa pula-aloille ja yksityiselle sektorille yritysten palvelukseen, puhumattakaan näistä edellä mainitsemistani työttömistä työnhakijoista ja osa-aikatyöllisistä.

Arvoisa puhemies! Toivon vielä kerran, että hallitus ottaa nyt järjen käteen ja hylkää tämän nyt käsittelyssä olevan lakiesityksen. [Mauri Peltokangas: Erinomainen puheenvuoro!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Mäkynen.

16.45 Jukka Mäkynen ps: Kiitos, arvostettu herra puhemies! Tuohon edustaja Immosen viimeiseen lauseeseen liittyen uskallan jo sanoa, että näin ei tule todellakaan tapahtumaan. Eihän hallituspuolella ole tällä hetkellä kuin muutama ihminen, joka on jollakin tavalla kiinnostunut tästä asiasta. Uskon, että tämä homma on jo päätetty, niin että ei muuta kuin äänestykseen vaan. Tulee aina välillä sellainen olo itselle, että seinillekö tässä huutelee vai miten tässä yrittää saada järkeä päähän.

Mutta itse tähän asiaan. Henkilökohtaisesti tunnen erittäin useita ulkomaalaistaustaisia henkilöitä, jotka ovat kyllä sopeutuneet suomalaiseen yhteiskuntaan. Ja minusta jotenkin tuntuu, että kun aina tuolta vasemmasta laidasta meitä perussuomalaisia haukutaan, tai nimittellään, rasisteiksi ja vastaaviksi, niin onko siellä toisella puolella minkälainen kokemusperä yleensä maahanmuuttajista, liittykö se ainoastaan heihin, jotka ovat puolueessa mukana tai ovat menestyneet täällä Suomessa. Jotenkin tuntuu, että ei millään tavalla edes haluta nähdä sitä todellisuutta, mitä täällä tapahtuu. Kun keskustelen näiden maahanmuuttajien kanssa, joista tunnen jotkut todella hyvin, toiset vähän huonommin, niin aina siihen keskusteluun, ihan joka kerta, liitetään se, että kyllä te olette tyhmiä. Elikkä Suomessa asuvat maahanmuuttajat kertovat minulle suoraan, että kuinka te voitte olla noin tyhmiä. Ihan jokaisessa asiassa, on se sitten työperäistä tai mitä se on, me ollaan ainoastaan maksumiehiä. Minä itse olen henkilökohtaisesti noin kuusi seitsemän vuotta ollut erittäin lähellä maahanmuuttajaperhettä — siis todella lähellä — ja siellä se mentaliteetti on se, että te suomalaiset olette palvelijakansaa, te palvelette meitä. Ja tämä on ihan faktaa, mitä nyt sanon, näin se menee.

Tähän loppuun haluaisin vielä sanoa, että onko koskaan kysytty maahan tulevalta ihmiseltä, että mitäs sinulla on omaisuutta. Voisin antaa sellaisen pienen vinkin, että voisi ruveta katsomaan, kuinka paljon heillä on yleensä kultaa mukana, monenko kymmenentu-

Punkt i protokollet PR 162/2022 rd

hannen arvosta sitä kultaa on, niin että täällä sitten pärjätään vähän paremmin ja päästään tekemään niitä bisneksiä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Ja edustaja Peltokangas.

16.48 Mauri Peltokangas ps: Arvoisa puhemies! Käsittelemme hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi. Esitys sisältää yleviä tavoitteita, mutta esitys ei kyllä tällaisenaan tule niitä tavoittamaan. Ulkomaalaisten työntekijöiden hyväksikäytön lisääntymisen riski on tässä, ja sillä hinnalla tätä esitystä nyt painetaan niin kuin käärmettä pyssyyn.

Tässä esityksessä olisi kyse ihan uudennaisesta toimintamallista, jossa viranomaisten päätöksenteko olisi riskiperusteista ja jälkivalvonnan rooli korostuisi nykyisestä. Itse olen sitä mieltä, että nykyisennaisesta ennakovalvonnasta ei tule missään nimessä luopua, sillä jälkivalvonta ei riitä työntekijöiden hyväksikäytön torjumiseen. Kyllähän asia on nyt vain niin, että kyllä etukäteen on tulija tutkittava. Jälkikäteen puolen vuoden päästä hommaa on kyllä turha enää lähteä selvittämään. Tämä esitys on torso.

Suomen ongelmana on se, että me emme pysty houkuttelemaan kansainvälisiä osaajia tänne tarvittavissa määrin niin kauan kuin meidän koko järjestelmä on se, mitä se tällä hetkellä on. Toki meillä lisäksi on maantieteellisiä heikkouksia tässä suhteessa moneen muuhun maahan verrattuna. Meillä on syrjäinen sijainti Keski-Eurooppaan nähden, meillä on alhainen palkkataso ja korkea verotus. Edes alemman palkkatason työntekijät muualta EU:sta ja Eta-maista eivät pidä Suomea mitenkään erityisen houkuttelevana paikkana tulla työskentelemään. Realiteetit on nyt vain pakko hyväksyä. Tosiasioiden myöntäminen on viisauden alku. [Olli Immonen: Hyvin sanottu!]

Suomessa pitäisi aivan ensisijaisesti keskittyä suomalaisten työttömien sekä maassa jo nyt olevien työttömien maahanmuuttajien työllistämiseen — ensin oma porukka ja sitten muut. Jos meillä on runsaasti työttömiä ja runsaasti avoimia työpaikkoja, kyseessä on pikemminkin kohtaanto-ongelma kuin työvoimapula.

Suomessa on matalapalkka-aloille tulevalle mitä ilmeisimmin aivan liian helppoa heittäytyä sosiaaliturvan varaan. Alemman palkkatason palkat eivät pysty avokätisen sosiaaliturvan kanssa kilpailemaan. Syntyy kannustinloukkuja. Miksi mennä töihin ylipäänsä, kun saman tai jopa enemmän saa tekemättä töitä lainkaan?

Ulkomaalaisten kohdalla tämä on tietysti helppo ratkaista. Nyt tulee se ratkaisuehdotus: sosiaaliturva pitää rajata Suomen kansalaisille ja Suomen kansalaisuuden saamisen ehtoja on tiukennettava voimakkaasti. Sitten voimme katsoa, ketä tänne on oikeasti tulossa työn perään. Ei ole paljon kannustimia tulla nojailemaan sadevesijärjestelmiin verorahoilla sen jälkeen kun sosiaaliturvaa ei tule avokätisesti.

Mitä tulee valtiontalouteen, valtiovarainministeriön asiantuntijalausunnoista käy ilmi, että vasta 2 500 euroa kuukaudessa ansaitsevan yksin asuvan työntekijän nettovaikutus on julkiselle taloudelle positiivinen, kun tarkastellaan vain maksettua asumistukea ja toimeentulotukea. Matalapalkka-aloilla tällaista tulotasoa saavutetaan hyvin harvoin, ja niille maahanmuuttajia nimenomaan mielellään haalitaan. Kysymys on suorittavasta työstä, ei suinkaan korkean osaamisen asioista. Tämä esitys lisäisi toteutuessaan tällaisen maahanmuuton määrää mitä todennäköisimmin. [Olli Immonen: Kyllä!]

No, pääministeripuolue demareille pieni muistutus: Edes SAK ei kannata tätä esitystä. Rakennusliitto löytää ongelmakohtia. Etelä-Suomen avi löytää probleemia. Uudennaan,

Punkt i protokollet PR 162/2022 rd

Pohjanmaan ja Pirkanmaan TE-keskukset löytävät probleemia. Valtiovarainministeri näkee ongelmakohtia. [Olli Immonen: Sekin vielä!] Kela, SAK — kuten sanoin —, Finnwatch, Migri, Helsingin poliisi... No supolle te ette vaivautuneet edes lausuntopyyntöä aluksi laittamaan. Kannattaa kuunnella herkäällä korvalla asiantuntijalausuntoja. Tehän aina sanotte, että kaikki päätökset tehdään asiantuntijalausuntojen ja tutkitun tiedon ja faktan perusteella. Onko tämä sitä, kun te paaskaatte nämä asiantuntijalausuntojen erinomaiset huomiot roskakoriin ja työnnätte tällaista lainsäädäntöä, joka tuo ongelmia mukanaan Suomen kansalle nieltäväksi? [Olli Immonen: Ideologista näpertelyä!]

Asiantuntijoilla oli painavaa asiaa, ja tämän takia perussuomalainen valiokuntaryhmä löysi ne painavat lausunnot sieltä, otti niihin kantaa, otti ne todesta, koska nimenomaan perussuomalainen politiikka on sitä, että me haluamme tukeutua siihen asiantuntijuuteen ja luotettavaan tutkittuun faktaan. Hallitus ei sitä nyt esityksessään toteuta. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Ja edustaja Rantanen.

16.53 Mari Rantanen ps: Arvoisa puhemies! Otan vielä tähän loppuun kantaa tähän kynysraha-asiaan. Tämänäyttypinen, jossa ihmiseen kohdistetaan kiskontaa tai muunkaltaista rikollisuutta, on tyypillisesti piilorikollisuutta, ja se, mitä nyt Helsingin poliisi on pystynyt asiantuntijalausunnoissansa kertomaan, lienee vain jäävuoren huippu, koska nämä henkilöt eivät kerro siitä tilanteesta, että he ovat maksaneet siitä oleskeluluvastansa, työpaikastansa Suomessa, jotta he eivät menetä omaa oleskelulupaansa. Näin he toimivat. Ja kuvitellaan, että jos Helsingin poliisi pystyy sieltä osoittamaan muutaman sata tutkintaa, niin paljonko niitä oikeasti on, koska kuten todettua, tämä jää piiloon.

Itsekin luonnollisesti kannatan näiden lakiehdotusten hylkäämistä, mutta otetaan huomioon nyt myöskin se, että kyllä tässä maassa täytyisi olla hyvin huolissaan suomalaisista työmarkkinoista ottaen huomioon sen, että jopa SAK, joka on siis lähestulkoon yhtä kuin SDP, vastustaa tätä lakia. Kun Rakennusliitto pitää erittäin kummallisena tätä esitystä ja sen perusteita, niin miten voi olla mahdollista? Kuka täällä nyt hallinnoi tätä maata? Eikö varsinkaan SAK saa demareita kuriin näissä esityksissä, [Mauri Peltokankaan välihuuto] vai onko niin, että demarit eivät välitä SAK:n jorinoista, mikä taas tulee siihen, että kuka tässä maassa enää pitää huolta suomalaisesta duunarista ja suomalaisista työmarkkinoista? [Olli Immonen: Perussuomalaiset!] — Perussuomalaiset näyttävät olevan ainoat, jotka ovat huolissaan siitä, että meidän omat työllistyvät ensin näihin tehtäviin, jotka eivät myöskään edellytä korkeata koulutusta.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Mäenpää.

16.56 Juha Mäenpää ps: Arvoisa puhemies! Keskustellaan taas ulkomaalaislain muuttamisesta, ja aina vain löperömpään suuntaan ollaan jatkuvasti menossa.

Viime aikoina sanasta ”työperäinen maahanmuutto” on tullut niin kuin joku kultti tai uskonto, jota palvotaan, erityisesti tuolla salin vasemmalla laidalla, mutta sitä palvotaan keskellä ja sitä palvotaan kokoomuksessakin tällä hetkellä, niin kuin se olisi joku taikasana, joka muuttaisi kaiken tässä maassamme ja kaikki muuttuisi hyväksi ja mitään huonoa ei olisi enää olemassakaan, ja kuvitellaan, että tämä taikasana pelastaa koko Suomen talouden.

Punkt i protokollet PR 162/2022 rd

”Työperäinen maahanmuutto” sanana kuulostaa semmoiselta, että eihän sitä oikein voisi vastustaa, mutta kun tietää, minkälaisia ongelmia työperäisessä maahanmuutossa on ja minkälaisia vaikutuksia sillä on Suomen talouteen, niin tähän on ihan järjetöntä puheta. Ensisijaisesti meidän pitäisi pyrkiä työllistämään omat suomalaiset, jotka kyllä valitettavasti ovat jonkinlaisessa kannustinloukussa. Siihen on meidät ajanut alhainen palkkataso, kova verotus, korkeat polttoaineen hinnat — ja mitähän muita niitä nyt vielä on. Yksi ainakin on semmoinen, että meillä sosiaaliturvan piiriin pääseminen on ehkä liian helppoa ja se muodostaa yhden kannustinloukun osan. Se on vain tunnustettava.

Ensisijaisesti tosiaan meidän pitäisi löytää suomalaisille töitä, tehdä työnteosta kannattavaa ja houkutella ihmisiä siihen. Miten sinne päästään, niin ei ainakaan sillä tavalla, että opetetaan lapset jo koulussa voisiko sanoa jonkinlaisen kurin puutteen tai muun takia... Ammattikoulukin on aivan höpöheinää nykyään monen osalta, jos opetusta on siellä vain muutamana päivänä. Sanotaan, että karkein esimerkki, minkä tiedän, on, että syksyn ajan on opetettu kolmena päivänä neljä tuntia viikossa lähiopetusta. Sehän on ihan varma asia, ettei sieltä mitään työmiehiä kasva tuolla lailla.

Sitten puhutaan huoltosuhteesta, ja täällä julistetaan, että ulkomaalaislakia muuttamalla saadaan työperäistä maahanmuuttoa ja se pelastaa meidän huoltosuhteen, mutta kun huoltosuhde on vähän monimutkaisempi asia kuin mitä siitä yleensä julkisuudessa puhutaan. Huoltosuhde jakaantuu väestölliseen huoltosuhteeseen ja taloudelliseen huoltosuhteeseen. Väestöllinen huoltosuhde tarkoittaa sitä, että kun meille muuttaa nuoria, työikäisiä miehiä jostakin Lähi-idästä tänne, niin meidän väestöllinen huoltosuhde paranee, mutta sitten kun he jäävät makaamaan tuonne asemalle tai ostareille, se tarkoittaa sitä, että meidän taloudellinen huoltosuhde heikkenee.

Työperäinen maahanmuutto ja ulkomaalaislain muuttaminen johtavat siihen, että tänne hakeutuu ihmisiä töihin ja ne jäävät puolen vuoden työajan jälkeen tänne makaamaan sosiaaliturvan piiriin. Ei se mitään tilannetta paranna. Joskus jo noin 10—13 vuotta sitten sain silloiselle puolueen puheenjohtajalle, että pitäisi ottaa käyttöön tällainen sanonta kuin ”maassa maan tavalla ja maahan työluvalla”. Olen itsekin osallistunut välillisesti siihen, että Suomeen on tullut muutamia henkilöitä ulkomailta, jopa EU-alueen ulkopuolelta, mutta he ovat tulleet tuonne maaseudulle edullisen asumisen piiriin. He eivät saa mitään tukia vaan maksavat veroja enemmän tänne maahan kuin saavat mitään tukia. No, siellä on tapahtunut sillä lailla, että myöhemmin on tullut perhekin ja varmaan ovat saaneet lapsilisää hetken aikaa, mutta tähän asti heidän perheidensä lapsista on kyllä tullut työntekijöitä tähän maahan.

Elikkä kun työluvalla yritys ottaa tänne jonkun töihin, niin se ottaa siitä vähän niin kuin itsellensä vastuun silloin — sillä tavalla, että se työ lupa on yritykseen sidottu. Ei se voi olla ensimmäisenä lomauttamassa sitä tai pistämässä sitä maantielle, niin kuin tällä hetkellä tapahtuu, että ne, jotka tulevat tänne töihin ja joiden työsuhde katkeaa, jäävät makaamaan tänne. Pitäisi olla niin, että kun työluvalla tullaan tänne, niin ollaan töissä ja sitten jonkun määräajan myötä, vaikka kymmenen vuotta, pääsisi suomalaisen sosiaaliturvan piiriin.

Samaten täällä kokoomus julistaa kovasti, että meidän pitää nyt pelastaa maailma ja saada tänne työperäistä maahanmuuttoa, mutta kummasti ne yrittäjätkin olivat sitten eri mieltä, kun niiden kanssa keskusteli. Ne sanoivat, että ne saavat edullista ja ahkeraa työvoimaa tänne, mutta kun niille selvitti tämän taloudellisen huoltosuhteen, että jos esimerkiksi tänne pääkaupunkiseudulle tulee työntekijä, joka tekee lyhyttä päivää pienellä palkalla, niin sen palkka ei piisaa täällä edes asumiseen — elikkä tällaisen kun heille avasi, että ette kai te

Punkt i protokollet PR 162/2022 rd

nyt halua tänne halpaa työvoimaa, niin että teidän yrityksenne verotusta joudutaan kiristämään... Tällainen tämänhetkinen työperäinen maahanmuutto aiheuttaa sitä, että täällä verotus kiristyy entisestään. Jos siitä joku yritys hyötyy, että saa halvan työntekijän, niin toista kautta se yritys joutuu sitten taas maksamaan enemmän veroja sen takia, että täällä on lisää elätettäviä. Melkoinen soppa tämä on, niin että toistan edelleen: ”maassa maan tavalla ja maahan työluvalla.” — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Edustaja Myllykoski.

17.04 Jari Myllykoski vas: Arvoisa herra puhemies! Kun tuolla työhuoneella kuunteli tätä keskustelua, niin täytyy surukseen todeta, että en pysty väittämään, että olisitte väärässä. Mutta toki meillä on tietyn näköisiä eroavaisuuksia siinä, että mitä Myllykoski tarkoittaa ulkomaalaisella ja työvoimaperäisellä maahanmuutolla ja sen edistämällä.

Me ollaan todellakin niillä aloilla, missä meillä ei ole koulutettua väestöä eikä tarpeeksi osaajia, niin sanotusti lirissä, ja me tarvitaan niitä suurempia väyliä niin, että myös perheet voivat tänne tulla. Se yksittäinen asiantuntija ei välttämättä siihen syöttiin tartu, kuten täällä on jo tänään moneen kertaan todettu.

On kuitenkin tärkeätä huomata, että kun on tässä kohta 12 vuotta ollut ja aina pitänyt kiinni saatavuusharkinnasta, ja vaikka tulee molemmin puolin arvostelua, että nyt pitäisi edustaja Myllykosken jo herätä tähän todellisuuteen, niin siitä en ole luopunut enkä meinaa vielä huomennakaan luopua. [Olli Immonen: Hyvä! Oikein!]

Tehtiin aikanaan tässä talossa sellaisia virheitä kuin asumisperusteisuus. En sano, ketä silloin on ollut hallituksessa, enkä muistele vanhoja, se ei ketään lohduta, ei ainakaan silloin, kun sitä varoittavaa puheenvuoroa halusin käyttää. Se ei ollut tässä kynnysrahamuodossa, mutta se avasi yhtäältä sen mahdollisuuden, että joku voi tulla tänne ja maksaa ne ansiosidonnaiseen päivärahaan liittyvät pakolliset maksut — vero, työttömyysvakuutusmaksu ja sillä hyvä. Laskin silloin, olisiko se ollut 11 000 euroa, ja sillä olisi saanut ansioidonnaista päivärahaa. Voittepa peruuttaa ja laskea, se ei ollut aivan pieni potti, mitä sillä taloudellisella sijoituksella jo silloin olisi voinut saada aikaan.

Nyt tähän on tullut organisoitua, rikollista toimintaa. Me kaikki tiedetään, mitä tapahtuu tälläkin hetkellä pääkaupunkiseudun rakennuspuolella ja mikä yli tuhatta rakennustyöläistä koskee juuri tällä hetkellä, tai mitä on tapahtunut Tampereella tai mitä on tapahtunut puutarhoilla. Kaikki on sellaista sekasotkua.

Mutta kiitokset haluan antaa tässä kohtaa: kun tein alipalkkauksen kriminalisoinnista lakialoitteen, niin perussuomalaisista Savio, Tynkkynen, Huru ja Kankaanniemi laittoivat siihen allekirjoituksensa, ja oltiin edistämässä sitä täällä yhdessä eduskunnassa. No, se ei toteutunut, mutta ponnistellaan tästä eteenpäin.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Mäkyinen.

17.07 Jukka Mäkyinen ps: Kiitos, arvoisa puhemies! Haluan kiittää äskeistä puhujaa erittäin hyvistä puheenvuoroista.

Niin sanotusta rikollisuudesta maahanmuuttajien kohdalla haluaisin kertoa muutaman esimerkin:

Kun 90-luvun loppupuolella itse olin yökerhon järjestyksenvalvojana — tai portsariksi sitä silloin kutsuttiin — tutustuin siellä yhteen ulkomaalaiseen mieheen, joka kertoi minul-

Punkt i protokollet PR 162/2022 rd

le suoraan, mitä äskeisessä puheenvuorossakin kerroin, että te olette niin tyhmiä. Esimerkkinä hänellä oli se — hän itse tämän minulle kertoi — että Oulu, Kokkola, Vaasa, Pori ja Turku, jokaisesta hän haki kuukausittain sosiaaliturvan ja jokaisessa paikassa oli hänellä sosiaaliturvan asunto. Sen lisäksi hän harrasti kultasepäntiikkeiden ryöväämisiä ja oli erittäin hyvä taskuvaras. Loppujen lopuksi hän sitten jäi kiinni, mutta ihan viime hetkessä pääsi kuulemma Kanadaan lähtemään niin, että tuntia jälkeinpäin oli rajoilla valokuvat, että tämä pitää pidättää, mutta se oli ehtinyt koneeseen jo.

Toinen esimerkki sitten on, että 2000-luvun alussa vaasalainen rikolliskopla, joka huumeita välitti, jäi kiinni tuolla Turun ja Tukholman laivalla, joten he joutuivat lähtemään sitten Turkuun käräjille. Turun Sanomissa oli sitten isoilla, kissankokoisilla kirjaimilla kirjoitettu käräjäoikeuden tuomarin lausunto ja ihmetys siitä, kuinka voi olla mahdollista, että neljä henkilöä, jotka kaikki elävät sosiaaliturvan avulla Vaasassa, tulevat uudella S-sarjan Mersulla raastupaan.

Tämä on se todellisuus, mitä tässä maassa tällä hetkellä tapahtuu, tai mitä on tapahtunut tuolloin, ja me voidaan vain kuvitella, kuinka paljon tämä on laajentunut siitä. Nämä olivat ne ensimmäiset, jotka tekivät tätä rikollista toimintaa, ja totta kai ne kertovat toisilleen, kuinka tämä homma pyörii.

Sinne vasempaan laitaa taas sellaista pientä vinkkiä, että menkää nyt peilin eteen ja kysykää itseltänne, olenkohan nyt ihan oikeasti oikeassa. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. Kiitoksia hyvistä esimerkeistä, mutta koetaan pitää loput puhenvuorot tässä nimenomaisessa hallituksen esityksessä. Kyllä siitäkin löytyy sanomista. — Edustaja Peltokangas todistaa.

17.10 Mauri Peltokangas ps: Kiitos, arvoisa puhemies! Ottaisin vielä sellaisen tulokulman tähän asiaan, kun puhutaan paljon siitä, että me tarvitsemme osaajia, ja se on sellainen yleismaailmallinen kutsuhuuto tänä päivänä, että se kuullaan joka viikko erilaisissa keskusteluissa, aina tulee tämä osaajien pula. Ja jokainen sitten miettii sitä omalta kohdaltaan, mitä se nyt sitten tarkoittaa. Kansalle se olisi hyvä selvittää muutamaan otteeseen, mitä niillä osaajilla oikeasti sitten haetaan, mitä kukin puolue nyt sillä osaajaporukalla haluaa sitten tuoda. Mitä kokoomus haluaa, mikä on demareiden osaaja, mikä on keskustan osaaja, mikä on vihreiden, mikä on vasemmiston, mikä on RKP:n osaaja? Onko se osaaja matalapalkka-alalle tuleva henkilö, joka aiheuttaa veronmaksajien tulonsiirtoja, eliikkä on negatiivinen meidän yhteiskunnallemme taloudellisesti? Vai onko se osaaja kenties sellainen, joka tulee tähän maahan ja saa palkallaan maksettua oman elämänsä, oman asumisen, perheensä kustannukset ja on positiivinen tämän maan taloudelle?

Itse näen, että meidän pitäisi saada riittämään tämä eurooppalainen noin 500 miljoonan ihmisen reservi meidän työvoimapulaamme. Vasta sen jälkeen lähdetään sitten katselemaan tuonne savannikansoihin. Meidän tulisi tehdä sellaista politiikkaa tässä salissa, että jonain kauniina päivänä Suomi olisi kilpailukykyinen maa Euroopassa siten, että ne nimenomaan todelliset osaajat kenties tulisivat Euroopasta ja voisivat jopa tuoda bisneksen mukanaan tänne. Me olemme kaukana siitä yhtälöstä, ja tämä hallituksen politiikka vie meitä vielä kauemmaksi siitä yhtälöstä. Ketä kiinnostaa tulla tällaiseen maahan, jossa jatkuvasti löysennetään kolmansista maista maahanmuuttoa, jatkuvasti siis luodaan tulevaisuuteen sellaisia olosuhteita, että asuinalueet gettoutuvat, on erilaista segregatiota, tapahtuu kaikenlaista heikennystä meidän turvallisuustasoomme? Se ei nosta meidän kiinnostaa-

Punkt i protokollet PR 162/2022 rd

vuotta eurooppalaisten tosiosaajien silmissä, [Olli Immonen: Hyvä näkökulma!] ei myöskään niiden silmissä, jotka olisivat kenties mahdollisesti tuomassa miljoonabisneksensä tänne. Me kaikki varmasti toivotetaan tervetulleiksi sellaiset, mutta meidän pitää luoda yhdessä sellainen yhteiskunta, että tämä on mahdollista, laittaa se keihäänkärki siihen, että me saadaan niitä osaajia ja sitä rahaa tähän Suomeen eikä niitä ”osaajia”, jotka vievät siitä potista. Tämä on se, mitä perussuomalaiset mielellään ajavat, kun puhutaan osaajista. Eli ei sekoiteta sitä, tuleeko sieltä jostakin kehittyvistä maista kaveri, joka ei todellakaan sitten työllisty muuta kuin matalapalkka-alalle ja me kustannamme loput, ja sitä, että sieltä tulee joku kenties keskieuropalainen insinööri, jolla on jo valmis bisnes mukanaan, tuo tänne ja kenties jopa työllistää. Nämä kaksi täytyy eriyttää toisistaan.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Rantanen.

17.13 Mari Rantanen ps: Arvoisa puhemies! Edustaja Myllykoski piti täällä vasemmistoliittolaiseksi erittäin virkistävän puheenvuoron, jossa hän myönsi virheet, joissa on päädytty tähän asumisperusteiseen sosiaaliturvaan. On hyvä kuulla, että tätä ajatusta on vasemmistoliittossakin. Nimittäin tähän voidaan korjata takaisin kansalaisuusperusteiseksi, millainen se on alun perin ollut.

Mutta sitten totesitte omassa puheenvuorossanne myös, että kun meillä ei ole koulutettua väestöä eikä osaajia. Tämä samainen väite on esitetty tässäkin salissa varsin monta kertaa, mutta sen sijaan on jäänyt kertomatta, mitä ne osaajat ovat, aivan kuten edustaja Peltokangas tässä totesi. Olen kuullut, että osaaja voi olla myös luku- ja kirjoitustaidoton. En vain tiedä, mihin me heitä varsinaisesti työperäisenä täällä tarvitaan. Ja itse asiassa, jos oikein tarkasti katsotaan vaikkapa Migrin tilastoja, kyllä hämmästelen sitä osaajien määrää, joka meille tulee, kun he tulevat maista, joissa on erittäin alhainen koulutustaso, ja heitä tulee myöskin siten, että heidän kansalaisuutensaakaan ei ole tiedossa. Se on kyllä hyvin hämentävää tässä toiminnassa.

Sitten tämä, mitä edustaja Peltokangas äsken totesin, että nämä todelliset korkeakoulutetut henkilöt, joilla on sellaista lisäarvoa, jota he voivat tuoda Suomelle, usein katsovat todella — kuten Peltokangas tässä totesi — turvallisuutta, esimerkiksi lastensa kouluja, terveyspalveluita. Ne ovat olleet aikaisemmin tässä maassa se meidän kilpailuvalttimme, mutta katsokaapa nyt, katsokaapa nyt meidän julkisia terveyspalveluita, meidän varhaiskasvatusta, koulua ja turvallisuustilannetta. Me olemme menettämässä sen viimeisenkin kilpailuvaltin, mikä on tässä maassa, joka on siis korkean verotuksen maa ja alhaisen palkkatason maa, nimenomaan korkeasti koulutetuille osaajille.

Ja, arvoisa puhemies, vielä lyhyesti tähän loppuun: Tässä edustaja Mäenpää esitti hyvän argumentin tästä, onko yritys valmis maksamaan lisää veroja. Se itse asiassa on se kysymys, mikä pitäisi esittää nyt tämänhetkisten ehtojen mukaiselle työperäiselle maahanmuutolle. Jos me emme muuta näitä ehtoja, niin ihmisiltä pitäisi kyllä kysyä, että kuinka paljon te olette valmis maksamaan veroja, että me saamme lisää työperäistä maahanmuuttoa, koska nyt tämä valitettavasti on negatiivinen asia julkiselle taloudelle. Ja siihen pitäisi kyllä löytyä vastaus niin yrityksiltä, yrittäjiltä, kuin myös kansalaisilta, ja veikkaanpa, että kun he maltaisivat katsoa nämä laskelmat ja laskea vähän itsekin, niin huomaisivat, että se on aika suuri summa, joka sieltä on lankeamassa maksuun kaikkine tulonsiirtoineen, palveluihin päiviin.

Punkt i protokollet PR 162/2022 rd

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Mäenpää.

17.17 Juha Mäenpää ps: Arvoisa puhemies! Keskustelu jatkuu työperäisestä maahanmuutosta, uskonnosta tai mitä se nykyään onkaan, kun kaikki vannovat sen nimiin.

91 tai 92 oli vuosi, kun olin opiskelemassa Vaasassa insinööriksi. Olin aloittanut insinööriopinnot 17-vuotiaana ja täytin siinä sitten 18. Opintolainaa piti ottaa siihen aikaan, että pärjäs opiskelussaan. Se opintotuki oli muistaakseni 506 markkaa siihen aikaan, ja noin tonni kuukaudessa piti ottaa sitten opintolainaa, että siinä pystyi opiskelemaan.

Samaan aikaan Vaasaan tuli semmoinen isohko määrä pakolaisia, ja kyllä se järkytti itseäni, miten heitä kohdeltiin ja miten silloin opiskelijaa kohdeltiin. Kyllä se suoraan sanoen opiskelijaakin kiukutti, kun toiset istuivat siellä Rewell Centerin kahviossa viimeisen päälle hienoissa sosiaalitoimen ostamissa vaatteissa kultakäädty kaulassa ja joivat sitten cappuccinoa siellä. Sen verran maahanmuuttokritiikkiä heräsi jo silloin, että jaoin joitain kriittisiä A4-papereita maahanmuutosta siihen aikaan. Ja täytyy sanoa, että tämä tilanne ei ole minun mielestäni muuta kuin pahentunut vaan. Siitä on yli 30 vuotta, ja voi voi.

Äsken sanoin, että maassa maan tavalla ja maahan työluvalla. Se pitäisi vielä tehdä niin, että se olisi työlupakohtainen, että se yritys sitoutuu siihen oikeasti. Ja sitten kun on asunut esimerkiksi kymmenen vuotta Suomessa, jos joutuu työttömäksi tai firma menee konkurssiin tai jotain, sitten olisi oikeus sosiaaliturvaan. Tämä, että se on kuuden kuukauden päästä, tämä on ihan naurettavaa.

Sitten voi sanoa tähän työperustaiseen maahanmuuttoon: Tällä hetkellä Suomessa muun muassa maataloudessa toimii sekä kausityöntekijöitä että myöskin työntekijöitä, jotka ovat tulleet tähän. Minulle yksi tällainen yrittäjä kertoi tuossa pari viikkoa sitten, että kyllä häntä työnantajana hävettää se, että nämä heidän työntekijät, joita on siis tällä alueella useita, ovat keksineet vielä paremman jutun, että he saavat ilmaiset safkatkin täältä. Ensin he tekevät töitä ja sitten he kiertävät vielä lähikuntien ruoka-avustukset keräten joka paikkakunnalta nämä ruokapaketit, jotka on tarkoitettu Suomessa vähävaraisille ihmisille. Nämä, jotka ovat palkan perässä täällä, silti käyvät ne hakemassa.

Tämä segregatio, mikä tuli äsken esille, tai tämä tämmöinen gettoutuminen, kyllähän se alkaa näkymään minun mielestäni jo Helsingissä ja on omituinen juttu.

Haluan vielä nostaa sellaisen asian tähän esiin, että Suomessa, tässä kannustinloukkujen luvatussa maassa, on myös ihmisiä, jotka ovat itse kyllästyneitä tähän tilanteeseen, että maahanmuuttajia elätetään sosiaaliuella, verovaroilla. Niitä on joitakin ihmisiä, jotka eivät sen takia halua edes työllistyä itse täällä. He eivät halua, että heidän verovaroillaan, heidän maksamillaan verovaroilla, elätetään ulkomailta tuotuja ihmisiä. Tämä on semmoinen asia, mikä tulisi ymmärtää, ja sen takia pitäisi jarruttaa tätä kehitystä, joka Suomen on valannut. Ei voi olla niin, että tämä maailma tai Suomi pelastuu jollakin tavalla yksinomaan työperäisellä maahanmuutolla. Tämä maa tulee olemaan varmaan jonkinlaisessa murroksessa, niin kuin koko maailmakin on murroksessa. Tällä hetkellä verkkokaupat alkavat kasvattamaan osuuttaan. On hyvin todennäköistä, että autojen varaosaliikkeet, urheiluvälinekaupat, saattaa olla, että jopa autoliikkeet, muuttuvat sillä tavalla, että tuotteet ostetaan yhä enemmän verkon kautta, ja se tarkoittaa sitä, että työntekijöitä tarvitaan todennäköisesti yhä vähemmän. Ei ole poikkeuksellista, että täältäkin joku kansanedustaja saattaa tilata autoonsa renkaat jostakin muualta tai ostaa kengät jostakin verkkokaupasta, ne saattaa tulla ulkomailta tänne. Logistiikka varmaan tässä maassa tulee kasvamaan, ja se tarvitsee

Punkt i protokollet PR 162/2022 rd

työntekijöitä, se on ihan selvä asia, mutta uskon, että maassa ja maailmassa tällainen verkon yli tapahtuva kaupanteko tulee vapauttamaan Suomestakin työvoimaa.

Sitten vielä voi kysyä sen, että onko se pakollista, että meidän talouskasvun pitää olla koko ajan positiivinen. Voisiko jossakin vaiheessa tulla semmoinen hetki, että voitaisiin ruveta elämään sitä mukaa, mitä meillä on täällä omaa kansaa, ja elää sen mukaisesti, sopeuttaa sitä tällä tavalla siihen meidän yhteiskuntaan? Ei tämä voi kasvaa loputtomiin, tämä talous täällä. — Kiitoksia.

Riksdagen avslutade den allmänna debatten.

Riksdagen godkände innehållet i lagförslag 1—5 och 8 i proposition RP 114/2022 rd enligt betänkandet. Riksdagen instämde i utskottets förslag att lagförslag 6 och 7 i proposition RP 114/2022 rd förkastas. Första behandlingen av lagförslagen avslutades.